

YUHANA

Baaru nna kū Yuhana kɛɛ
 Yahaya Da'itekɛri kū Yesu ìba káakunɔ 1:1-1:51
 Yesu yádannɛnaa 2:1-12:50
 Yesu kunna Yurusalemu 13:1-17:26
 Yesu gana kū a vunaaɔ 18:1-20:31
 Yesu boasuna a ìbanɔa 21:1-21:35

Yesu Kirisi suna andunia gūn

¹ Zaa káaku Yã kun, Yã pì kú kū Ludao, Yã pìime
 Luda ũ.

² À kú kū Ludao zaa káaku.

³ Luda pò sǐnda pínki kè a gáime, pòke kun kū à kè
 a sariro.

⁴ A gūnn wèndi kún, akū wèndii pì de gupura ũ
 gbɛ̀nɔnɛ.

⁵ Gupura pì dì pu gusiran, akū gusira pì ni le à
 daalaro.

⁶ Luda gbɛ̀ke zì a tón Yahaya.

⁷ À sù gupura pì sèedade ũme, à gupura pì yã ò
 gbɛ̀nɔnɛ, de baadi a náani ke a gáì.

⁸ Àkūme gupura pì ũro, à sù gupura pì sèedade
 ũme.

⁹ Gupura yápurade kū àdi gu pu gbɛ̀ sǐnda pínkine
 mé àtɛn su andunia gūn.

¹⁰ Yã pì kú andunia gūn. Bee kū Luda andunia
 kè a gáì, andunia dí a dǔro.

¹¹ À sù a bea, akū a gbɛ̀nɔ dí a síro.

¹² Gbɛ̀ kū ò zè káao ò a náani kènɔ sǔ, à ñ gbá zé ò
 gò Luda nénɔ ũ.

13 Ní inaa pì dí bo gbêke aru gūnlo, adi bo mēfutena ke gōgbē poyeina kīnaaro, Luda mé à ní í.

14 Yā pì gō bisāsiri ū, à gōrō pla kè kūoo, akū o a gakuri è, De Luda Né mèn do légelege gakurime, a gbêke kū yāpuraο pekerεana.

15 Yahaya a sēedaa kè à pūtā à pì: Gbē kū ma a yā òon dí, ma pì gbē kū àten su ma gbera demala kū à kun ma ā yāi.

16 Gbêke pekerεanaa gūn à gbêke kè ó baadine, akū o arubarikaa lè didikōana.

17 Luda a doka kpàwá Musa gāi, à gbêke kū yāpuraο kèwεε Yesu Kirisi gāime.

18 Gbêke dí wé si Ludale zikiro. Luda Né mèn do légelege kū à kú a De kuru pì mé à tò ò a dō.

*Yahaya Da'itεkeri Yesu sēedakenaa
(Mat 3:1-12, Maa 1:1-8, Luk 3:1-18)*

19 Yuda gbānade kū ò kú Yurusalemuno sa'ori kenō kū Levi buri kenō zī Yahayaa, akū ò a là ò pì: Díme n ūu? Yā kū à ònnen dí.

20 À ònne sūsu, adi yāke utéñnero à pì: Arumasi-hun ma ūro.

21 Akū ò a là ò pì: Díme n ū sée? Iliasumen ū yá? À wèmma à pì: Oi! Akū ò èra ò a là dō: Annabi zōkōme n ū yá? À wèmma à pì: Oi!

22 Akū ò pìne dō: Díme n ū sō? N owεε de ò gé ò o gbē kū ò ó zīnε. Deran nten o nà n zīda yā musuu?

23 Akū à pì lākū annabi Isaya ò nà: Gbē kū a kōto dō gbārannamme ma ū, kū àten pì ò zé poro Dikirine.

24 Gbē kū ò ní zī pìnō sō, ò bō Farisinō kīnaame.

25 Akū ò a là ò pì: Zaakū Arumasihume n ūro ke Iliasu ke annabi zōkō, bōyāi nteni gbēnō da'ite keε?

26 Yahaya wèrɛmma à pì: Madì gbě̀nɔ da'ite ke, ama gbě̀ke kú á té, á a dõro.

27 Àkū mé ani su ma gbera, mádi ká mà a kyate bobonero.

28 Yá pìnɔ kè Betani kū à kú Yoda bara direme, gu kū Yahaya ten gbě̀nɔ da'ite ken.

Sãne Bòrɔ kū Luda kpàa

29 Kū gu dò, Yahaya Yesu è àten su a kīnaa, akū à pì: Sãne Bòrɔ kū Luda kpàa à andunia durunna gon dí.

30 Gbě̀ pì yān ma ò yā ma pì, gbě̀ kū àten su ma gbera demala, kū à kun ma ā yāi.

31 Má a dõ yāro, ama ma su, maten gbě̀nɔ da'ite ke de Isarailanɔ a dõ yāime.

32 Yahaya a sèedaa kè à pì: Ma è Luda Nini bò ludambe lán potēne bà, à sù à z̄̄a.

33 Mádi a dõ yāro. Kū Luda ma z̄̄i gbě̀nɔ da'ite ke, à pìmenε gbě̀ kū ma è a Nini sù à k̄̄paa, àkū mé ani gbě̀nɔ da'ite ke kū Nini p̄̄io.

34 Ma abirekū è, akū ma a sèedaa kè kū àkūme Luda Né ũ.

Yesu iba káakunɔ

35 Kū gu dò, Yahaya èra à kú gwe dɔ kū a iba gbě̀nɔn planɔ.

36 Kū à Yesu è àten gēte, à pì: Sãne Bòrɔ kū Luda kpàan gwe!

37 Kū iba gbě̀nɔn pla pìnɔ yā p̄̄i mà, ò bò ò tè Yesui.

38 Yesu litε à è ò téai, akū à n̄̄ lá à pì: Bón á yeii? Ò p̄̄ine: N be kú mámeε, Rabi? Tó p̄̄i p̄̄i Danneri.

39 À wèrɛmma à pì: À mó à gwa. Akū ò ḡ̄ε ò gu kū à kun è, akū ò ḡ̄ k̄̄ao z̄̄i birea. Okosi mò siikō taka bà.

⁴⁰ Gbēnɔn pla kũ ò Yahaya yã mà ò bò ò té Yesui pìnɔ, ñ gbē do bi Simɔ Pita dakũna Andurumε.

⁴¹ À gèε à a v̄ini Simɔ lè gĩa, akũ à pìnε: O Arumasihu è. Tó pìn òdi pi do Kirisi.

⁴² Akũ à gèε kãao Yesu pì kĩnaa. Yesu a gwà tíii à pì: Yuhana né Simɔmε n ũ. Oni pinne sà Pitamε. Tó pì pì gbèε.

⁴³ Kũ gu do, Yesu ye à tá Galili b̄usun, akũ à dà Filipile à pìnε: Ñ témai.

⁴⁴ Filipi pì bi Anduru kũ Pitao be w̄ετε Betesaida gbēme.

⁴⁵ Akũ Filipi gèε à Natanaeli lè à pì: Gbē kũ Musa a yã ò a doka ḡun, akũs̄o annabinɔ a yã ò do, o a lè. Yusufu né Yesumε. Nazera gbēme.

⁴⁶ Natanaeli pìnε: Gbē mana ni bo Nazera yá? Filipi pìnε: Ñ mós ñ gwa.

⁴⁷ Kũ Yesu Natanaeli è àten su a kĩnaa, à a yã ò à pì: Isaraila ȳapuraden dí, a nèσεε manafiki v̄iro.

⁴⁸ Akũ Natanaeli pìnε: Ñ ma d̄o mámeε? Akũ Yesu wèa à pì: Ari Filipi ḡo gé n sísi, ma n e kaka lí gbáru.

⁴⁹ Akũ Natanaeli pìnε: Rabi, Luda Néme n ũ, Isarailanɔ k̄inamε n ũ.

⁵⁰ Yesu pìnε: Kũ ma ònne ma n e kaka lí gbáru, akũ mé à tò n ma náani kè yá? Ñni yã z̄ok̄o e de adik̄inala.

⁵¹ À èra à pìnε do: Ȳapuran maten oáρε, áni ludambe e w̄ek̄ōana, Luda malaikanɔ niḡo didi Bisāsiri Néa òḡo kipaa.

2

N̄sena zaa Kana

¹ A ɔɔɔ aakɔde zĩ òten nɔ sé zaa Kana, Galili b̀usun. Yesu da kú gwe,

² akũ ò Yesu kũ a ìbanɔ sisi nɔse kĩnaa dɔ.

³ Kũ sèwē kĩa, Yesu da p̀ine: ò sèwē vĩ dorɔ bi.

⁴ Akũ Yesu wèa à p̀i: B̀oyai n ma le abireoo? A ɔɔɔ dí kámenε k̀ro.

⁵ Akũ a da p̀i zĩkerinɔne: Lákũ ani oáre nà, à ke le.

⁶ Gbè orozānɔn kú gwe mèn suddo Yudanɔ gb̀abɔ'i kábɔnɔ ũ. A kenɔ dì í sí lita basiikɔme, a kenɔ sɔ basuddo.

⁷ Akũ Yesu p̀i zĩkerinɔne: À í káka orozā dínɔ pa. Akũ ò í kàka à p̀a yéereε.

⁸ Akũ à p̀ine: À tɔ à géo kɔkɔ'orinɔ gbē zɔkɔne sa. Akũ ò t̀ò ò g̀eone.

⁹ Kũ gbē zɔkɔ p̀i í litena sèwē ũ p̀i lé kè, adi dɔ gu kũ à b̀onlo, ama zĩkeri kũ ò í p̀i t̀onɔn dɔ. Akũ gbē zɔkɔ p̀i ebayao sisi

¹⁰ à p̀ine: Wē nnan òdi kpámma gĩa. ɔɔɔ kũ wē ten dińman òdi su kũ a geɓuo sà. Mɔkɔn sɔ, n wē nna t̀ò kpekre.

¹¹ Yesu daboyā káakuden gwe, kũ à kè zaa Kana, Galili b̀usun. À tɔ b̀ò, akũ a ìbanɔ a náani kè.

¹² Abire gbera Yesu g̀eε Kapenamɔ kũ a dao kũ a dakũnanɔ kũ a ìbanɔ, ama odi ɔɔɔ pla ke gwero.

Yesu kunna Luda ɔnn

(Mat 21:12-13, Maa 11:15-17, Luk 19:45-46)

¹³ Kũ Yudanɔ Vĩnla dikpe kà kãni, akũ Yesu g̀eε Yurusalemu.

¹⁴ À è òten z̀unɔ kũ sãnɔ kũ lukulukunɔ yía Luda ɔnn, ɔɔɔlilinkerinɔn vutena gwe.

15 Akū à bàflāa tà à pèrímma ò bote kū sāno kū zùno pínki. À ɔɔɔlilinkerii pino ɔɔɔ fàkɔa, à n teburuno yìpa à kòteíne.

16 Akū à pì lukulukuyarii pìnɔne: À pó pino sète à boo pínki. Àsun ma De ɔn ke ete ũro.

17 Akū yā kū à kēna Luda yān dīkīna dò a ibanɔgu kū à pì: N ɔn yā ma kū gbāna manamana.

18 Akū Yuda gbānadenɔ a là ò pì: Daboyā kpaten ïni keweɛ de ò dō kū n yā bire kena iko vīi?

19 Yesu wèrímma à pì: À Luda kpé dí wí, mani era mà fute ɔɔɔ aakɔ dagura.

20 Akū gbānade pino pìne: Wè bupla awɛɛsuddon ò kpé pìi bò, akū mɔkɔn ïni fute ɔɔɔ aakɔ gūn yá?

21 Ama Luda kpé kū à a yā òo pìi, a mè yān àten o.

22 Kū Yesu vù bona gan, yā kū à òo pìi dò a ibanɔgu, akū ò yā kū à kēna Luda yān sì kū yā kū Yesu òo pìio.

Yesu baadi nèse dō

23 Kū Yesu kú Yurusalemu Vīnla dikpe zī ò a náani kè dasi, kū ò daboyā kū à kènɔ è yāi.

24 Yesu dí n náani kero, zaakū à baadi nèse dōme.

25 Adi ke séto gbēke gbē yā ònero, zaakū à yā kū à kú baadi nèseɛ gūn dō.

3

Yesu kú Nikodemuo

1 Farisi ke kun kū òdi pine Nikodemu. Yuda gbānadenɔ dome.

2 À sù Yesu kīnaa gwāani à pìne: Rabi, ó dō kū mɔkɔn danneri kū à bò Luda kīnaa ũ, zaakū gbēke ni fō à daboyā kū ndi kenɔ kero, sé Luda kú káao.

³ Akū Yesu pìnε: Yāpuran maten onne, tó adi ke ò era ò gbē ì dɔ baasiro, ani f̄s̄ àḡɔ kpata kū à bò Luda kīnaa d̄ɔro.

⁴ Akū Nikodemu Yesu là à pì: Oni gbē kū à zī kū i deramεε? Ani era à gē a da nèsεε gūn de à a i dɔn yá?

⁵ Akū Yesu wèa à pì: Yāpuran maten onne, tó adi ke ò gbē ì kū ío kū Luda Nini baasiro, ani f̄s̄ à gē kpata kū à bò Luda kīnaa gūnlo.

⁶ Bisāsiri né'ina bi mē yāme, Luda Nini né'ina bi nini yāme.

⁷ N̄sun tó yā kū ma ònne bo n sarero, séde ò era ò á i dɔ.

⁸ Ía dì káka gu kū à yein. Ndì a kīni ma, n̄ d̄ɔ gu kū à bòn ke gu kū àten génlo. Len àdiḡɔ de le kū gbē kū Luda Nini a ìio.

⁹ Akū Nikodemu a là à pì: Yā bire ni sí ke yá?

¹⁰ Yesu wèa à pì: M̄ok̄ɔn Isarailano yādanneri ina akū n̄ abirekū d̄ɔroo?

¹¹ Yāpuran maten onne, yā kū ó d̄ɔn óten o. Yā kū o èè sèedaan óten kpá, akū àten gí ó yā sí.

¹² Lákū ma andunia yā òáre nà, akū a gí sí, tó ma ludambe yā òáre, áni sí yá?

¹³ Gbēke dí gé ludambe yāro, tó adi ke Bisāsiri Né kū à bò gwe baasiro.

¹⁴ Lákū Musa ml̄εε sè à d̄ɔ musu gbárannan nà, len oni Bisāsiri Né sé ò dɔ musu le,

¹⁵ de gbē kū àteni a náani ke ḡɔ wèndi kū àdi lákaro vī.

¹⁶ Zaakū Luda ye andunia à kè z̄ɔk̄ɔ, akū à a Né mèn do légelege kpà, de gbē kū àteni a náani ke sún garo, séde àḡɔ wèndi kū àdi lákaro vī.

17 Luda dí a Né zĩ andunia gũn de à yã vute anduniaa yáinlo, de à andunia sura ba a gáĩ yáime.

18 Yã ni vute a náanikeriiaro. Yã gĩnake à vute a náanikerisaria kò, kũ adi Luda Né mèn do légelege pì náani kero yáĩ.

19 Pó kũ à tò yã vute gbēnaan dí: Gupura sù andunia gũn, akũ gbēno ye gusirai de gupura pìla, kũ n yākenanōn vāni yāĩ.

20 Zaakũ yāvānikeri sīnda pínki dì zā gupuramme, àdi su gupura kīnaaro, de a yākenanō sún bo gupuranlo yāĩ.

21 Gbē kũ àdi zĩ ke yāpuraa, akũ mé àdi su gupura kīnaa, de ògō dō kũ kunna Luda gūnn à yã pīnō kèn.

Yahaya Da'itekeri Yesu sèedakēnaa

22 Abire gbera Yesu gèe Yudea bùsun kũ a ìbanō. À goro pla kè kúnwo gwe, àten gbēno da'ite ke.

23 Yahaya ten gbēno da'ite ke se zaa Aino, Salimu sare, zaakũ í di gwe. Òdigō su a kīnaa, akũ àdi n da'ite ke.

24 Zaakũ odi Yahaya da kpésiran kòro.

25 Goro birea Yahaya ìba kenō nà ledikpakēnaa kũ Yuda gbānade keo gbābona yā musu.

26 Akũ ò nà Yahayai ò pì: Rabi, gbē kũ à kú kúnwo yā Yoda bara dire, kũ n a yā òwēre mé àten gbēno da'ite ke tera, baadi ten gé a kīnaa.

27 Yahaya pīnne: Gbēke dì fō à póke le à síro, tó adi ke Luda a gbā baasiro.

28 Ákōnō mé á ma sèedadēnō ũ kũ ma pì makūme Arumasihu ũro. Ma pì Luda ma zĩ mà donē arēme.

29 Nōseri mé à nō vī. Nōseri gbēnna sō àdigō ze a sare àdi sã kpá a yāĩ, nōseri kòtoo dì a pō ke nna. Len sō ma pōnna kè zōkō le.

30 Séde àpii g̃õ kara makū s̃õ màg̃õ lago.

Gbē kū à bò musu

31 Gbē kū à bò musu de gbē s̃inda pínkila. Gbē kū à bò z̃ĩte bi andunia gbēm̃ε, andunia yān àdi o. Gbē kū à bò ludambε s̃õ de gbē s̃inda pínkila,

32 àdig̃õ p̃ó k̃ū à è k̃ū yā k̃ū à màaoo s̃èeda k̃ε, ak̃ū gbēke teni a yā síro.

33 Gbē kū à a yā s̃i z̃èo k̃ū Luda bi yāpuradem̃ε.

34 Gbē kū Luda a z̃i p̃i d̃i Luda yā o, zaak̃ū Luda a Nini kp̃àa papanam̃ε.

35 De Luda ye a Néi, ak̃ū à p̃ó s̃inda pínki ñàne a oĩ.

36 Gbē kū àten Né p̃i náani k̃ε w̃èndi k̃ū àdi lákaro ṽi. Gbē kū àten g̃i a yā mai ni w̃èndii p̃i lero, Luda p̃of̃ē kp̃é kúam̃ε.

4

Yesu kū Samaria ñɔgb̃èo

1 Farisiñɔ mà k̃ū Yesu ten gb̃èno da'ite k̃ε àten ìbañɔ le de Yahayala.

2 Adi k̃ε Yesu mé àdi ñ da'ite k̃ε a z̃ĩdaro, a ìbañɔ mé òdi k̃ε.

3 K̃ū Yesu yā p̃i mà, à f̃ùte Yudea à èra àten tá Galili.

4 K̃ū àten gé s̃õ, à k̃ū à b̃ote Samaria bùsun.

5 Ak̃ū à k̃à Samaria w̃ēte k̃ū òdi pi Sika. À z̃à k̃ū z̃ĩte k̃ū Yakubu kp̃à a né Yusufuaaoro.

6 Yakubu l̃òg̃ɔ kú gwe. Yesu t̃áa ò à kp̃àsa, ak̃ū a ṽute l̃òg̃ɔ p̃i sare. If̃ánt̃ē k̃à m̃ìdangura.

7 Samaria ñɔgb̃ē ke s̃ù í t̃ó, ak̃ū Yesu p̃ine: Ñ ma gba í mà mi.

8 A ìbañɔ s̃õ, ò g̃èe p̃óble lú w̃ēte g̃ūn.

9 Akū nɔgbē pìi pìnɛ: Yudame n ũ, Samaria nɔgbēn ma ũ, akū nɛn í wé kemaa? Zaakū Yudanɔ kū Samariadenɔ yā dì kō séro.

10 Akū Yesu pìnɛ: Tó n gba kū Luda dì dañne dō kū gbē kū àten í wé kemmao, de mɔkōmmɛ ñni wé kea à n gba í wèndide.

11 Nɔgbē pìi pìnɛ: Baa, n guga vīro. Lògɔ dí sō a wɛɛ lòkoto. Ñni í wèndide pì le mámeɛ?

12 N de ó dizi káaku Yakubula gwɛɛ? Àkū mé à lògɔ pì tòwɛɛ. Àpi a í mì kū a nénɔ kū a pókādenɔ.

13 Akū Yesu pìnɛ: Gbē kū à í díkīna mì, ími ni era à a demɛ dɔ.

14 Gbē kū ani í kū mani kpáa mi sō, ími ni a de ziki doro. Zaakū í kū mani kpáa ni gō a nɛɛɛ gūn ísēboki í kū ani bɔtenɛ wèndi kū àdi lákaro ũme.

15 Akū nɔgbē pìi pìnɛ: Baa, n ma gba í pìi, de ími sún ma de mà su í tó la doro.

16 Yesu pìnɛ: N gé n zā sísi à su leɛɛ.

17 Nɔgbē pìi wèa à pì: Má gō vīro. Akū Yesu pìnɛ: Kū n pì, n gō vīro, n yā ò a zéame.

18 N zā kè leu sɔɔro, akū gōgbē kū n kú kāao tera bi n zānlo. N yāpura ò.

19 Akū nɔgbē pìi pìnɛ: Baa, má dō sà kū annabiime n ũ.

20 Ó dizinɔ donyī kè Ludanɛ kpi dí musu, ákōnɔ sō adì pì Yurusalemu mé à gu kū ò donyī kenne ũ.

21 Yesu pìnɛ: Nɔgbē, n ma yā sí. Gɔɔke ten su kū áni donyī ke De Ludanɛ kpi dí musu ke Yurusalemu doro.

22 Ákōnɔ, adì donyī ke Ludanɛ, ama á a dōro, ókōnɔ sō, odì donyī kenɛ, akūsō ó a dō, zaakū surabanaa dì bo ókōnɔ Yudanɔ kīnaame.

23 Gɔɔ tɛn su à kà kò, kù donyĩri yāpuradenɔ ni donyĩ ke De Ludanɛ kù yāpurao kù a Nini gbānao. Gbē bire takanɔn De Luda tɛn wɛtɛ ò donyĩ keare.

24 Luda bi ninimɛ, séde gbē kù òdi donyĩ kenɛnɔ donyĩ kenɛ kù yāpurao kù a Nini gbānao.

25 Akū nɔgbē pìi pìnɛ: Má dɔ̄ kù Arumasihu kù òdi pinɛ Kirisi ni su. Tó à sù, ani yā sīnda pínki bɔkɔtɛwɛɛ.

26 Akū Yesu pìnɛ: Makū kù maten yā onnɛ, makūmɛ a ũ.

27 Gɔɔ birea Yesu ìbanɔ sù, ò a lè àtɛn yā o kù nɔgbēo. À bò ñ sarɛ, ama ñ gbēke dí a la bón à yeiro ke bɔyāi àtɛn yā o kù nɔgbē pìioro.

28 Akū nɔgbē pìi a lo tò gwe, à gè wɛtɛ gūn à pì gbɛnɔnɛ:

29 À mós à gɔgbē ke gwa. À yā kù ma kènɔ òmenɛ pínki. Ke Arumasihu pìimɛ gwɛɛ?

30 Akū ò bòtɛ wɛtɛ gūn òtɛn gé Yesu kīnaa.

31 Gɔɔ birea sɔ̄ Yesu ìbanɔ pìnɛ: Rabi, ĩni pó bleroo?

32 Akū à pìínɛ: Má póbɛ ke vī kù á d̄ro.

33 Akū a ìbanɔ kɔ̄ lala ò pì: Gbēke sùnɛ kù póbɛon yá?

34 Akū Yesu pìínɛ: Ma póbɛn gbē kù à ma zī pɔyenyīnakɛna ũ ari mà zī kù à dàmenɛ mì dɛ.

35 Ákɔ̄nɔ adì pi mɔ̄ siikɔ̄ mé à gò kù pókɛgɔɔ ni ká. Maten oáɛ, à wé sé à buranɔ gwa, zaakū pónɔ mà ò kà kēna.

36 Pókɛri teni a láada le kò, àtɛn gbɛnɔ kakara wèndi kù àdi lákaro pó ũ, de pót̄ri kù pókɛriiɔ pɔnna ke lɛlɛ.

37 Zaakū yā díkīna bi yāpurame: Gbēke mé àdi pó t̄s, gbēke kē.

38 Ma á zĩ pọ kē gu kũ ádi zĩ kenlo. Gbē pāndenọ mé ò zĩ kè gwe, akũ áteni n zĩ àre ble.

39 Samaria gbē kũ ò kú wēte pìi gūnnọ Yesu náani kè dasi yā kũ nọgbē pìi ònne yāi, kũ à pì à yā kũ a kènọ òare pínki.

40 Abire yāi kũ ò kà Yesu kīnaa, ò wé kèa à gō kũńwo, akũ à kè kũńwo goro pla.

41 Kũ Yesu yā ònne, gbē pāndenọ a náani kè dasi-dasi.

42 Akũ ò pì nọgbē pìine: Adi ke yā kũ n òwere yāin o a náani kè adoro. O a yā mà ó zĩdame, akũ o dǔ sà kũ andunia Surabariin a ũ yāpura.

Gbānade né werekōanaa

43 Kũ à goro pla kè kũńwo, a gberan à tà Galili,

44 zaakũ à pì annabi dìgō bēere vī a zĩda busunlo.

45 Kũ à kà Galili, Galilidenọ gbānake kpai, zaakũ ò gèe ò Vīnla dikpe Yurusalemume, akũ ò yā kũ à kè dikpe pì zĩnọ è pínki.

46 Akũ Yesu èra à gèe Kana, gu kũ à í líte sèwē ũ. Bùsu gbānade ke kú gwe, a négōgbē ten gyā ke zaa Kapenamụ.

47 Kũ à mà Yesu bò Yudea à sù Galili, akũ à gèe a kīnaa à wé kèa à gé a né werekōa, zaakũ a kú ga léi.

48 Akũ Yesu pìne: Tó adi ke a daboyānọ kũ yābonsarenọ è baasiro, áni ma náani kero.

49 Akũ gbānade pìi pìne: Baa, n mọ ari ma né kpé à ga.

50 Yesu pìne: N tá be. N né ni garo. Gōgbē pì yā kũ Yesu ònne sị, akũ à dà zén.

51 Goro kũ à té zén, à dàkare kũ a zìrinọ, akũ ò pìne a né kun.

⁵² Akū à n lá à pì: Gɔɔ kpate takan à kè sànaa? Akū ò pìnɛ: Gĩa fānantē mò do zakan mètŵana pìi kèa.

⁵³ Akū de pìi dɔ̄ kū gɔɔ kū Yesu òare kū a né ni garon gwe. Akū ò a náani kè, àpii kū a bedeno n pínki.

⁵⁴ Sèeda plade kū Yesu kè bona Yudea suna Galilin gwe.

5

Gyāre werekōana íkpakia

¹ Abire gbɛra Yudanɔ dikpɛ ke kà, akū Yesu èra à gèɛ Yurusalemu.

² Íkpaki kú gwe Sā Gēki sare, kū òdi pi Beteseda kū Eberu yāo. Íkpaki pì kámmaboki vī leu sɔɔro,

³ gyārenɔ dīgɔ wútenan dasidasi, vīnanɔ kū erenɔ kū gbē kū n mēgu fēfēnanɔ.

⁴⁻⁵ Gōgbē ke kú gwe àten gyā ke à kà wè bupla plansari.

⁶ Kū Yesu a è wútena gwe, à dɔ̄ kū àten gyā ke a gù kè manamana, akū à pìnɛ: N̄ ye ñgɔ aafia yá?

⁷ Akū gyāre pìi wèa à pì: Mare, má gbēke vī à ma da í gūn gɔɔ kū à yīgāro. Tó maten gé gēn, gbē pānde dī gīnakɛ à gē ma āmɛ.

⁸ Yesu pìnɛ: N̄ fute ñ zɛ, ñ n pè sé ñ taa o.

⁹ Gwe gōnɔ gōgbē pìi aafiaa lè. À a pèɛ sè à taa ò. Gɔɔ pì bi kámmabogɔɔ zīme,

¹⁰ akū Yuda gbānadeno pì gōgbē kū à wèrekōa pìnɛ: Kámmabogɔɔ zīn gbāra. À zé vī ñgɔ n pè senaro.

11 À wèńma à pì: Gbē kū à ma gba aafia mé à òmēne mà a pè sé mà táa o.

12 Akū ò a là ò pì: Dí mé à pìnne n n pè sé n táa oo?

13 Gbē kū à wèrekōaa pì dō tó dínlo, zaakū Yesu gēte pari kū ò kú gweno tēme.

14 Abire gbera Yesu a lè Luda onn, akū à pìnne: N ma, n aafiaa lè. Nsun durunna ke doro, de yā kū à vāni de abirekūla sún n le doro yāi.

15 Akū gōgbē pì gēe à ò Yuda gbānadenōne kū Yesu mé à tò a aafiaa lè.

16 Akū gbānade pìnō wé tà Yesua, kū àdi yā bire takano ke kāmabogoro zī yāi.

17 Akū Yesu wèńma à pì: Ma De dīgō zī ke kāmabonaa sarime, len maten ke le se.

18 Yā bire yāi gbānade pìnō ten Yesu wete ò a de de kākula. Adi ke kū àdi kāmabogoro zī yā daro ado yānlo, kū àdi pì Ludame a De ũ, àten sára kpá kū Ludao yāime.

Luda Né ikoo

19 Yesu era à wèńma à pì: Yāpuran maten oāre, Luda Né dì fō à yāke ke kū a zīda gbānaoro, sé yā kū à è a De ten ke baasiro, zaakū yā kū a De dì ke pínki, àkūme a Né pì dì ke se.

20 Zaakū De Luda ye a Néi, àdi yā kū àdi ke pínki mōne. Ani yā kū a zōkō de abirekūla mōne, ani bo á sare.

21 Lákū De Luda dì gèno vu à wèndi kpámma nà, len a Né dì wèndi kpá gbē kū à yeinōa le.

22 De Luda dì yākpate ke kū gbēkeoro, à yākpatekena gbāna pínki kpà a Néa,

²³ de baadi bèèrɛ li a Néne, lákū òdi li De Ludane nà. Gbē kū àten bèèrɛ li Luda Nénero, ade ten bèèrɛ li a De kū à a zìinero.

²⁴ Yápuran maten oáre, gbē kū àteni ma yā ma, akūsō àten gbē kū à ma zī náani ke, ade wèndi kū àdi láraro vī. Yā ni vutearo, ade bò gan à gè wèndii gūmmɛ.

²⁵ Yápuran maten oáre, gɔɔke ten su à kà kò, kū gèno ni Luda Né kòto ma, n gbē kū ò mànɔ ni vu.

²⁶ Lákū De Luda wèndikpammana gbāna vī nà, len à wèndikpammana gbāna kpà a Néa le do.

²⁷ À yákpatekena gbāna kpàa do, kū à de Bisāsiri Né ũ yāi.

²⁸ Àsun tó abirekū bo á sarero, zaakū gɔɔke ten su kū gè kū ò kú mira gūnnɔ ni a kòto ma

²⁹ ò botɛ n pínki. Yāmanakerinɔ ni vu ò gē wèndii gūn, yāvānikerinɔ sō yāvutemmanaa gūn.

³⁰ Madì fō mà yāke ke kū ma zīda gbānaoro. Madì yákpate ke lákū à òmenɛ nàme, madì yákpate ke a zéa, zaakū madì ma zīda poyeina wetero, sé gbē kū à ma zī pì pò.

Yesu iko sèedadens

³¹ Tó má de ma zīda sèedade ũ, de ma yā náani vīro.

³² Sèedade pānde kun kū àdi ma yā o, má dō kū ma yā kū àdi o náani vī.

³³ Bee ákōnɔ, a gbēnɔ zī Yahayaa, akū à yāpura oáre.

³⁴ Mádì mè kpá bisāsiri sèedakenaaaro, mateni abirekū oáre de à le à bo zia yāime.

³⁵ Yahaya de lán fitila kū à nana àten gupura kū bà, akū a we à ponna kè a gupurai gɔɔ pla.

³⁶ Yã kũ De Luda dàmenε mà kenɔ, kũ maten ke pìnɔ deáre sèeda ũ, kũ De Luda mé à ma zĩ. Ma sèedaa pì de Yahaya pɔla.

³⁷ Ma De kũ à ma zĩ ma yã ò dɔ. Ádi a kòto ma zikiro, ádi wé ke siikɔ kãaoro,

³⁸ a yã dí vuteki le á swèè gũnlo, kũ áten gbẽ kũ à a zĩ náani kero yãi.

³⁹ Adì mè kpá Luda yã kyókenaaa, zaakũ adìgɔ da gwen áni wèndi kũ àdi lákaro len. Ma yãn takada pì ten o sɔ,

⁴⁰ ama áten gí su ma kĩnaai de à wèndii pìi le.

⁴¹ Maten sáabu wete bisāsiri kĩnaaro,

⁴² ama má á dɔ, má dɔ kũ á ye Ludairo.

⁴³ Ma su kũ ma De tɔo, akũ ádi ma síro. Tó gbẽ pãnde sù kũ a zĩda tɔo, áni a sí.

⁴⁴ Lákũ adì sáabu wetekɔa nà, ama adì sáabu wete Luda mèn do légelegea lero, áni ke dera à ma yã síi?

⁴⁵ Àsungɔ da makũ mé mani gé kũ á yáo ma De kĩnaaro, Musa kũ á wé dɔi mé ani gé kũ á yáo.

⁴⁶ Tó a Musa yã sì, de a ma yã sì se, zaakũ ma yãn à kè Luda yãn.

⁴⁷ Kũ ádi yã kũ à kè Luda yãnnɔ síro, áni ke dera à ma yã síi?

6

*Póblekpana gɔgbẽ gbẽnɔn dúbu sɔɔronɔa
(Mat 14:13-21, Maa 6:30-44, Luk 9:10-17)*

¹ Abire gbera Yesu bikũ Galili sèbe kũ òdi pi dɔ Tiberia bara.

² Gbẽnɔ gɔ téi dasidasi, kũ ò a daboyãɔ è deran àten gyãrenɔ werekɔana yãi.

³ Akũ Yesu dìdi à vùte sìsĩi musu kũ a ìbanɔ.

⁴ Yudanɔ Vĩnla dikpe kà kãni.

⁵ Kũ Yesu wé sè musu, à è gbẽnɔ ten su a kĩnaa dasidasi, akũ à Filipi là à pì: Mákpan óni póble lún de gbẽnɔ blee?

⁶ À abirekũ ò de à Filipi yɔ à gwa yáime, zaakũ à d̃s lákũ áni ke nà.

⁷ Akũ Filipi wèa à pì: Andurufu ɔgɔ mèn wàa do burodii, bee tó ò è'è baadine fítifiti, ani mórm̃maro.

⁸ A ibanɔ do Anduru, Simɔ Pita dakũna pĩne:

⁹ Négb̃gb̃e ke kú la, à burodi araga vĩ mèn sɔɔro kũ kpò fítinnanɔ mèn pla. Bón abirekũ ni ke pari díkĩnanɔnɛɛ?

¹⁰ Yesu pì: À gbẽnɔ vutɛvutɛ. Sèla di gu pìn, akũ ò vutɛvutɛ. Gõgb̃enɔ kà gb̃enɔn dúbu sɔɔro taka.

¹¹ Yesu burodii pìnɔ sè à arubarikaa dân, akũ à kpàatete gb̃e kũ ò vutena a pìnɔne lákũ ò yei nà. Len à kpòò kpàr̃ma le dɔ.

¹² Kũ ò kà ó pínki, à pì a ibanɔnɛ: À a kpara kũ à g̃s̃ sète pínki, de a ke sún ke pãro.

¹³ Akũ ò burodi mèn sɔɔro kũ ò sòo pì kpara kũ ò g̃nɔ sète tãnko kuri awɛɛpla pà.

¹⁴ Kũ ò daboyã kũ Yesu kèè p̃i è ò pì: Gb̃e pì bi annabi kũ àten su andunia gũmmɛ yãpura.

¹⁵ Yesu d̃s kũ ò ye ò su ò a kũ ò a ká kina ũ kũ gbãnaome, akũ à gòh̃ne gwe à èra à d̃idi s̃is̃i musu ado.

Yesu táa'ona sèbela
(*Mat 14:22-27, Maa 6:45-52*)

¹⁶ Kũ ɔkɔsi kè, a ibanɔ gèè sèbɛɛ bara.

¹⁷ Akũ ò g̃é gó'ite g̃n, òten bikũ sèbɛɛ p̃i bara dire Kapenam̃u kpa. Gu g̃ĩnake à s̃i Yesu dí ká ñ kĩnaa kòro.

18 Zàga'íā gbāna kàka, akū í ten fute.

19 Kū a ìbanɔ gó lì ò kà kiloo sɔɔro ke suddo taka bà, akū ò Yesu è àten táa o íla, àten na n góí, akū vīna n kū.

20 Akū à pìnnɛ: Makūme, àsun tó vīna á kūro.

21 Ò wènnɛ à gē gó gūn, akū gó pìi kà gu kū òten gēn gōnɔ.

Gbēnɔ Yesu wetɛnaa

22 Kū gu dò pari kpé zena sèbɛɛ bara dire. Ò dō kū gó'ite kú gwe yā mēn domɛ, Yesu sō adi gē gó pìi gūn kū a ìbanɔro, ò tà n̄tēnɛmɛ.

23 Kū à kè saa gó'ite pāndenɔ bò Tiberia, ò sù gu kū kāni kū gu kū ò burodii sònwo, kū Dikiri sáabu kpà à làka.

24 Kū pari pìi è àpii ke a ìbanɔn kú gwe doro, ò gē gó pìnɔ gūn ò gèɛ a wetɛ Kapɛnamu.

Yesumɛ póbɛ kú àdi n̄ ká wēndiia ũ

25 Kū ò a è sèbɛɛ bara gwe, ò pìnɛ: Rabi, n ka la bɔrɛɛ?

26 Yesu pìnnɛ: Yāpuran maten oáɛ, áteni ma wetɛ burodii kú a sò a ká yāimɛ, adi ke daboyā kú a ènɔ yāinlo.

27 Àsun zī ke póbɛ kú àdi láka yāiro, sé póbɛ kú àdi n̄ ká wēndi kú àdi láraroa. Bisāsiri Né mé ani á gba póbɛ pìi, zaakū àpiin De Luda a sēedaa kēa.

28 Akū ò a là ò pi: Deran óni ke nà ò yā kū Luda ye ò ke kɛɛ?

29 Yesu wènn̄ma à pì: Yā kū Luda ye à ken dí: À gbē kú à a zī náani ke.

30 Ò pìnɛ: Daboyā kpaten ĩni kɛwɛɛ, de ò le ò n náani kɛɛ? Yā kpaten ĩni kɛɛ?

31 Ó dizinɔ mana blè gbárannan lákū ò kè Luda yān nà ò pì: A póbble kū à bò musu kpàámma ò blè.

32 Akū Yesu pìínɛ: Yápuran maten oáɛ, adi ke Musa mé à póbble kū à bò musu kpàáwaro. Ma De mé àdi póbble yápurade kū à bò musu kpááwa.

33 Póbble kū Luda kpà pìn gbɛ kū à bò musu àdi wèndi kpá anduniaa ũ.

34 Ò pìnɛ: Mare, ñgɔ póbble bire taka kpáwá gɔɔ sīnda pínki.

35 Akū Yesu pìínɛ: Makūmɛ póbble kū àdi n ká wèndiia ũ. Nà ni gbɛ kū à sù ma kīnaa dero, ími ni ma náanikeri de zikiro.

36 Bee kū abireo lákū ma òáɛ nà, bee kū a ma e, ádi ma náani kero.

37 Gbɛ kū ma De kpàma ni su ma kīnaa, mani pé gbɛ kū à sù ma kīnaa zikiro.

38 Adi ke ma zīda poyenyīna yāin ma bo musu ma suro, gbɛ kū à ma zī pómɛ.

39 Pó kū gbɛ kū à ma zī pì yein dí: Māsun tó gbɛ kū à kpàmanɔ ke sátero. À ye mà n fute gɔɔ kpede zī.

40 Zaakū pó kū ma De yein dí: Gbɛ kū à wé pè a Néa, akūsɔ àteni a náani ke gɔ wèndi kū àdi lákaro vī, má a vu gɔɔ kpede zī.

41 Akū Yuda gbānadenɔ zuka kài, kū à pì ákāame póbble kū à bò musu ũ yāi.

42 Ò pì: Gbɛ pì bi Yesu Yusufu nénloo? Ó a de kū a dao dɔ bi! Akū àten pi a bo musumɛ.

43 Yesu pìínɛ: Àsun zuka káro.

44 Gbɛke ni fɔ à su ma kīnaaro, tó adi ke ma De kū à ma zī a sisi baasiro, mani a fute gɔɔ kpede zī.

45 À kēna annabinɔ takada gūn ò pì: Luda mé ani yā da baadinɛ. Gbɛ kū à De Luda yā mà, akūsɔ à a

yā dà, àkū mé àdi su ma kīnaa.

⁴⁶ Adi ke gbēke De Luda è kū wéonlo. Gbē kū à bò a kīnaa mé à a è ado.

⁴⁷ Yāpuran maten oáre, ma náanikerii wèndi kū àdi lákaro vī.

⁴⁸ Makūme póble kū àdi n ká wèndiia ũ.

⁴⁹ Á dizinɔ mana blè gbárannan, bee kū abireo ò gāga.

⁵⁰ Póble kū àdi bo musu sɔ, tó gbē blè, ani garo.

⁵¹ Makūme póble wèndide kū à bò musu pì ũ. Tó gbē adi blè, anigɔ kun gɔɔ sīnda pínki. Póble kū mani kpámame ma mēbaasi ũ, de andunia gɔ wèndi vī yāi.

⁵² Akū gbānade pìnɔ ten lékpakɔa ke kū kɔo ò pì: Gbē pì ni fɔ à a mēbaasi kpáwá ò són yá?

⁵³ Akū Yesu pīnne: Yāpuran maten oáre, tó ádi Bisāsiri Né mēbaasi só a a aru mīro, ánigɔ wèndi vīro.

⁵⁴ Gbē kū àdi ma mēbaasi só à ma aru mi wèndi kū àdi lákaro vī. Makū mé mani a fute gɔɔ kpede zī.

⁵⁵ Zaakū ma mēbaasi bi póble yāpurame, ma aru bi pómīna yāpurame.

⁵⁶ Gbē kū àdi ma mēbaasi só à ma aru mi kú ma gūn, makū sɔ má kú a gūn.

⁵⁷ Lákū De Luda Wèndide ma zī, akūsɔ má kun a yāi nà, len gbē kū àdi ma mēbaasi só nigɔ kun ma yāi le.

⁵⁸ Póble kū à bò musun gwe. À de lán póble kū á dizinɔ blè ò gà bàro. Póble bire blèri nigɔ kun gɔɔ sīnda pínkime.

⁵⁹ Yesu yā bireno ò gɔɔ kū àten yā dañne Kapenamū aduakεkpeemme.

Yesu ìba kenɔ borukpenaa

⁶⁰ Kū a ìbanɔ yā pìi mà, ñ gbě dasidenɔ pì: Yā gbānamε, dí mé ani abirekū fɔɔ?

⁶¹ Yesu dɔ a swɛε gūn kū a ìbanɔ ten zuka ká yā pìi musu, akū à pìinne: Yā pìi teni á fu yá?

⁶² Tó a è Bisāsiri Né fùte àten tá gu kū a kun yā sɔ bi?

⁶³ Luda Nini mé àdi wèndi kpámma, mɛbaasi bi pókenlo. Yā kū ma óárenɔmε Luda Nini kū àdi ñ ká wèndiia yā ũ.

⁶⁴ Ama á gběkenɔ teni ma náani kero. Zaakū Yesu gbě kū òteni a náani keronɔ dɔ zaa káaku kū gbě kū ani a kpámmao.

⁶⁵ Akū à pìi dɔ: Abire yāin ma óáre, gběke ni fɔ à su ma kīnaaro, séto De Luda a gbà zé.

⁶⁶ Zaa gɔɔ birea a ìba kenɔ bòru kpεo dasidasi, òdi téi doro.

⁶⁷ Akū Yesu a ìba gbɛnɔn kuri awεεplanɔ là à pì: Á ye à tá sen yá?

⁶⁸ Simɔ Pita wèa à pì: Dikiri, dí kīnaan óni génn? Ní wèndi kū àdi lákaro yā vī.

⁶⁹ O n náani kè, o dɔ kū Luda gbě kū à kú adoname n ũ.

⁷⁰ Yesu pìinne: Á gbɛnɔn kuri awεεpla dínɔn ma sèroo? Bee kū abireo á gbě mèn do bi ìbilisiimε.

⁷¹ Yudasi, Simɔ Isikarioti nén à téa. Àkūmε gbɛnɔn kuri awεεpla pìno doke kū ani a kpámma ũ.

7

Yesu kū a dakūnanɔ

¹ Abire gbera Yesu gèe Galili wēte kū wēteo, zaakū à ye à kure Yudearo, kū Yuda gbānadeno teni a wete ò a de yāi.

² Yudanō Kutadōna dikpe kà kāni,

³ akū a dakūnanō pìne: Ì fute la ò gé Yudea, de n ìba kū ò kú gwenō yā kū nten kenō e se.

⁴ Tó gbē ye à tó bo, àdi a yānō ke utenaro. Lákū nten yā dínō taka ke nà, ò n zīda mō anduniane.

⁵ Bee a dakūna pìnō dí a náani kero.

⁶ Akū Yesu pìñne: A goro dí kámene kòro. Ákōnō sō á zé vī goro sīnda pínki.

⁷ Andunia ni we à zāáguro, ama à zāmagu kū madì pi a yākena vāni yāi.

⁸ À gé dikpekekia, maten géro, zaakū a goro dí kámene kòro.

⁹ Kū à yā pì ò, akū à gò Galili.

Yesu gena Kutadōna dikpen

¹⁰ Kū a dakūna pìnō gèe dikpekekia, gbasà à gèe. Àdi gé gbēnō wáraro, à gèe asiri gūmmē.

¹¹ Yuda gbānadeno teni a wete dikpekekia ò pì: Àpi kú máa?

¹² Pari gūn òten yā o kpānikpāni a musu manamana. Gbēkenō pì: Gbē manamē. Gbēkenō pì: Oi, àten gbēnō sātēmē.

¹³ Gbēke dí a yā o gupuraaro, kū òten vīna ke gbānade pìnōne yāi.

¹⁴ Kū dikpe kà a dagura, Yesu gèe Luda onn, àten yā dañne.

¹⁵ A yā bò gbānade pìnō sare ò pì: Gbē kū adi kyó kero mé à takada dō lē yá?

16 Akū Yesu pìnnε: Yā kū madì dańne bi ma zīda yānlo, gbē kū à ma zī yāme.

17 Gbē kū à ye à ze kū Luda poyenyĩnakennaao nigō dō tó ma yādannena de Luda pó ũ, kesō ma zīda yān maten o.

18 Gbē kū àdi a zīda yā o ten wete à tó bomε. Gbē kū àdi wete à gbē kū à a zī tó bo náani vī, manafiki kú a gūnlo.

19 Musa dí doka daáeroo? Á gbēke yā pì kūna sōro. Bóyāi áten wete à ma deε?

20 Akū gbēno pìnc: Ní tāna vīme. Dí mé àten wete à n deε?

21 Yesu pìnnε: Daboyā mèn don ma kè, akū à bò á pínki sare.

22 Musa tōzōyā dàáre, akū adì tō zō kámmabogoro zī. Ase adi ke Musa kīnaan à nàanlo, à bò á dizi káakunō kīnaame.

23 Lákū òdi tō zō néne kámmabogoro zī nà de òsun bo Musa doka kpero yāi, à kè dera á pō fēnamai, kū ma gbē gbà aafia swáswa kámmabogoro zīi?

24 Àsun yā gwa lákū á wé ten e nàro. À yā gwa a zéa.

Kēkēkōana Yesu yāi

25 Akū Yurusalemudenō pì: Gbē pì bi gbē kū òteni a wete ò a denloo?

26 À gwa, àten yā o gupuraa, akū gbēke dí yā liaro. Gbānadenō a dō Arumasihu ũ yāpuran yá?

27 Ó dō gu kū gbē dí bòn. Tó Arumasihu sù, onigō dō gu kū à bònlo.

28 Abire yāi gorō kū Yesu ten yā dańne Luda onn, à pūtā à pì: Á ma dō, akūsō á dō gu kū ma bon.

Ase mádi su kũ ma zĩdaoro. Gbẽ kũ à ma zĩ bi yāpurademe, akũ á a dõro.

²⁹ Má a dõ, zaakũ ma bo a kĩnaame, àkũ mé à ma zĩ.

³⁰ Akũ òteni a wete ò a kũ, ama gbẽke dí ɔ naaro, zaakũ a gɔɔ dí papa kòro.

³¹ Zàa gũn ò Yesu náani kè dasi ò pì: Tó Aru-masihù sù, ani daboyā ke dasi de a kũ gbẽ dí kèlan yá?

Dogarino zĩna ò Yesu kũ

³² Kũ Farisino mà òten yā o kpānikpāni zàa gũn a yā musu, akũ sa'orikinɔ kũ Farisi pino dogarino zĩ ò a kũ.

³³ Akũ Yesu pì: Ma kunna kááo gõ fíti, mani gbasà mà tá gbẽ kũ à ma zĩ kĩnaa.

³⁴ Áni ma wete à kuramai, zaakũ áni fõ à gé gu kũ má kunlo.

³⁵ Akũ gbānade pino ten kõ lala: Mán à ye à gén kũ óni kuraii? À ye à gé ó gbẽ kũ ò fàkõa Giriki būsuno gũn kĩnaa de à yā da Giriki pinoɔnen yá?

³⁶ Yā kũ à òo pì mì de deramee? Kũ à pì óni a wete ò kuraai akūsõ gu kũ á kun óni fõ ò gé gwero.

Í kũ àdi ní ká wèndiia

³⁷ Dikpe gɔɔ kpede zõkõ zĩ Yesu fùte à pùtā à pì: Gbẽ kũ ími teni a de à mó ma kĩnaa à í mi,

³⁸ gbẽ kũ àteni ma náani ke sõ, í kũ àdi ní ká wèndiia nigõ bàa lé zaa a nèsee gũn lákũ ò kè Luda yān nà.

³⁹ À yā dí ò Luda Nini kũ gbẽ kũ òteni a náani kenɔ ni sí yā musume. Ò Luda Nini pì vĩ gĩaro, kũ Yesu dí gĩake à tó bo kòro yāi.

Gběnɔ kɛkɛkɔana Yesu yāi

40 Kū gbɛnɔ yā pì mà, gbɛkenɔ pì: Gbɛ díkĩna bi annabii pìme yāpura.

41 Gbɛkenɔ pì: Gbɛ díkĩna bi Arumasihumɛ. Ama gbɛkenɔ pì: Arumasihu ni bo Galili sɔ yá?

42 Ò kɛ Luda yān ò pì, Arumasihu bi Dauda burimɛ, ani bo Dauda bɛ wɛtɛ Betilihamumɛ.

43 Akū gbɛnɔ kɛkɛkɔa Yesu yāi.

44 N gbɛkenɔ ye ò a kū, ama gbɛke dí ɔ naaro.

Yuda gbānadenɔ di Yesu náani kero

45 Akū dogarinɔ èra ò tà sa'orikinɔa kū Farisinɔ. Akū ò n lá ò pì: Bóyāi ádi a kū a su kãaoroo?

46 Dogari pìnɔ wèmmá ò pì: Gbɛke dí yā o lán gbɛ díkĩna bà zikiro.

47 Akū Farisinɔ pìnnɛ: À á likara sen yá?

48 Gbānade ke Farisi ke a náani kèn yá?

49 Pari bire Luda yā dɔro, Luda lé kènnemɛ.

50 Nikodemu kū à gèe Yesu kĩnaa yā bi gbānade pìnɔ dokemɛ. À pìnnɛ:

51 Ó doka gūn ò pì, òsun yā da gbɛla a yā manaa sariro ke yā kū à kè dōnaa sariro.

52 Ò pìnɛ: Galili gbɛmɛ n ũ se yá? N tãasi ká n gwa. Īni e kū annabi ke di bo Galiliro.

53 Akū baadi tà a bea.

8*Nɔgbɛ kū ò kú zinakenaa gūn*

1 Yesu gèe Kùkpe s̄s̄igereei.

2 Kū gu dɔ gònɔ, à èra à gèe Luda ɔnn. Gbɛ s̄inda p̄inki sù a k̄inaa, akū à vùtɛ àtɛn yā dañne.

³ Akū ludayādannerinɔ kū Farisinɔ sù a kīnaa kū nɔgbē kū ò kù zinakenaa gūn, ò a zè zàa gūn

⁴ ò pì Yesune: Danneri, ò nɔgbē díkīna kù kù gōposeo wɛdewɛ.

⁵ Ó doka gūn Musa òtɛ ò nɔgbē dí taka pápa kù gbèɛo ò a demɛ. N è dera sɔɔ?

⁶ Ò abirekū ò de ò a yɔ ò gwa ò le ò yā daala yāimɛ. Akū Yesu nàtɛ àtɛn ɔgbɛ kē zītea.

⁷ Kū ò kpé òtɛni a lala, akū à a m̀i sè lei à p̀ine: Á gbē kù adì durunna kɛ zikiro a pá kù gbèɛo káaku.

⁸ Akū à èra à nàtɛ àtɛn ɔgbɛ kē zītea dɔ.

⁹ Kū ò mà lɛ, akū ò fàkɔa dodo sɛna zaa gbē zɔkɔnɔa. Akū ò Yesu tò ado kù nɔgbē p̀io.

¹⁰ Akū à èra à a m̀i sè lei à p̀ine: Nɔgbē, ò tà máa? Odi yā danla doroo?

¹¹ Nɔgbē p̀i wèa à p̀i: Baa, n gbēke kù la doroo. Akū Yesu p̀ine: Makū se, mani yā danlaroo. N gè. Zaa gbāra òsun durunna kɛ doroo.

Yesumɛ gupura ũ anduniane

¹² Akū Yesu yā ò gbɛnɔnɛ dɔ à p̀i: Makūmɛ gupura ũ anduniane, gbē kù à tɛmai nigɔ kù gusiran doroo, gupura kù adì n ká wèndiian ade nigɔ v̄i.

¹³ Akū Farisinɔ p̀ine: N de n zīda sèedade ũ, n yā náani v̄iro.

¹⁴ Akū Yesu wèmma à p̀i: Bee tó mateni ma zīda yā o, ma yā náani v̄i, zaakū má dɔ gu kù ma bon kù gu kù matɛn tánwo. Ákɔnɔ sɔ, á gu kù ma bon kù gu kù matɛn tánwo dōro.

¹⁵ Átɛni ma taari e bisāsirikemɛ. Mádi gbēke taari e sōro.

16 Tó ma gbě taari è s̄s̄, taari'ena p̄i niḡs̄ náani v̄ĩ, zaakū má kú madoro, ma De k̄ũ à ma z̄ĩ kú k̄ũmao.

17 À kú á doka takadan ò p̄i, s̄èedade gb̄ēñon plano yā mé à náani v̄ĩ.

18 Makūm̄ε ma z̄ĩda s̄èedade ũ. Ma De k̄ũ à ma z̄ĩ bi ma s̄èedadem̄ε d̄o.

19 Akū ò a là ò p̄i: N de kú máa? Yesu w̄èr̄mma à p̄i: Á ma d̄õro, akūs̄õ á ma De d̄õro. Tó a ma d̄õ, de a ma De d̄õ.

20 Yesu yā bire ò ɔgɔdakia, gɔɔ k̄ũ àten yā dañne Luda on gūmm̄ε. Odi a k̄ũro, zaakū a gɔɔ dí papa k̄õro.

Áni f̄s̄ à gé gu k̄ũ maten tánlo

21 Akū Yesu p̄iñne d̄o: Maten tá, áni ma wete, ama áni ga á durunna gūmm̄ε. Áni f̄s̄ à gé gu k̄ũ maten tánlo.

22 Akū gb̄ānade p̄ino p̄i: À p̄i óni f̄s̄ ò gé gu k̄ũ àten tánlo. Aní a z̄ĩda den yá?

23 Akū Yesu p̄iñne: Z̄ĩte la gb̄ēñon á ũ, musu gb̄ēn ma ũ. Andunia dík̄ĩna gb̄ēñon á ũ, andunia dík̄ĩna gb̄ēn ma ũro.

24 Abire yāin ma piáre áni ga á durunna gūmm̄ε. Tó ádi sí k̄ũ makūm̄ε gb̄ē k̄ũ má de a ũ ũro, áni ga á durunna gūmm̄ε.

25 Akū ò a là ò p̄i: Díme n ũu? Yesu w̄èr̄mma à p̄i: Gb̄ē k̄ũ ma óáre zaa káakun ma ũ.

26 Má yā v̄ĩ dasi mà o á musu mà yā daoála. Gb̄ē k̄ũ à ma z̄ĩ bi yāpuradem̄ε, yā k̄ũ ma mà a k̄ĩnaan madì o anduniane.

27 Odi d̄õ k̄ũ De Ludan à téaro,

28 akū Yesu p̄iñne: Tó a Bisāsiri Né s̄è a d̄ò musu, gbasa à d̄õ k̄ũ makūm̄ε gb̄ē k̄ũ má de a ũ ũ. Madì

yáke ke kũ ma zĩdaoro, yã kũ ma De dàmenen madi o.

²⁹ Gbẽ kũ à ma zĩ kú kũmao, adi ma tó madoro, zaakũ madigõ yã kũ àdi káagu ke gɔɔ sĩnda pínki.

³⁰ Gɔɔ kũ Yesu ten yã pìnɔ o, ò a náani kè dasi.

Zĩdadeno kũ zòno

³¹ Akũ Yesu pì Yuda gbãnade kũ ò a yã sìnɔnɛ: Tó á ma yã kũna, ániḡõ de ma ìbanɔ ù yãpura.

³² Ániḡõ yãpura dõ, yãpura pì ni tó á ḡõ á zĩda vĩ.

³³ Akũ ò pìnɛ: Ibrahĩ burin ó ù, ódi zò ble gbẽkenɛ zikiro. Akũ nten pì óni ḡõ ó zĩda vĩ yá?

³⁴ Yesu wèmma à pì: Yãpuran maten oáɛ, gbẽ kũ àdi durunna ke bi durunna zòomɛ.

³⁵ Zò kun on gbẽ ù gɔɔ sĩnda pínkiro, on né mé à on gbẽ ù gɔɔ sĩnda pínki.

³⁶ Tó Luda Né á bo zòblenan, áni ḡõ á zĩda vĩ yãpura.

³⁷ Má dõ kũ Ibrahĩ burin á ù, ama áteni ma wete à ma de kũ ma yã kú á nèɛɛ ḡúnlo yã.

³⁸ Yã kũ ma è ma De kĩnaan maten o, yã kũ a mà á de kĩnaan áten ke.

³⁹ Akũ ò pìnɛ: Ibrahĩmɛ ó de ù. Akũ Yesu pínɛ: Tó Ibrahĩ nénɔn á ù, de a Ibrahĩ dà sètɛ.

⁴⁰ Tera sà áten wete à ma de, makũ kũ ma yãpura kũ ma mà Luda kĩnaa óáɛ. Ibrahĩ dí yã bire taka kero.

⁴¹ Áteni á de yãkena kemɛ. Akũ ò pìnɛ: Nɔ yìḡisaride nénɔn ó úro. De mèn don ó vĩ, àkũmɛ Luda ù.

⁴² Yesu pínɛ: Tó á den Luda ù, de á yemai, zaakũ Luda kĩnaan ma bon ma su. Mádi su kũ ma zĩdaoro, àkũ mé à ma zĩ.

43 À kè dera ádi ma yã d̀ro d̄roo? Kū adi f̄s à ma yã d̀ro d̄ro yãime.

44 Á de Ibilisi pón á ũ, a poyeinaan á ye à ke. Gbēderiin a ũ zaa káaku, àdi ze kū yāpuraoro, kū yāpura kú a nèsεε gūnlo yāi. Tó à éke tò, a zīda dàan gwe, zaakū ékeden a ũ, éke m̄ime.

45 Makū s̄s, madì yāpura o. Abire yāi adì ma yã síro.

46 Á té, dí mé ani pi ma durunna kèε? Kū yāpuran maten o, à kè dera áteni ma yã síroo?

47 Gbē kū à de Luda p̄s ũ d̄i yã kū Luda ten o mamε. Á de Luda p̄s ũro, abire yāin adì we ma yāiro.

Yesu dena Ibrahīla

48 Akū gbānade p̄no p̄ne: Samaria gbēmε n ũ! N̄ t̄ana v̄ime! Ke yāpuranlo?

49 Akū Yesu p̄i: Má t̄ana v̄iro. Madì bèεε li ma Dene, ama adì ma kpe bo.

50 Madì wetε mà a zīda t̄o boro, gbēke mé àdi wetemεne, àkūme yāḡḡri ũ.

51 Yāpuran maten oáε, gbē kū àdi d̄o ma yāi ni ga zikiro.

52 Akū gbānade p̄no p̄ne: Ó d̄s sà kū n̄ t̄ana v̄i. Ibrahī ḡa kū annabin̄o p̄inki, akū nten pi gbē kū àdi d̄o n̄ yāi ni ga zikiro yá?

53 N̄ de ó dizi Ibrahī kū à ḡalan yá? Annabin̄o ḡaga d̄o. D̄in nten n̄ zīda sé a ũu?

54 Akū Yesu p̄i: Tó mateni ma zīda t̄o bomε, abirekū bèεε v̄iro. Ma De kū áten pi à de á Luda ũ, àkū mé àdi ma t̄o bo.

55 Á a dõro, ama má a dõ. Tó ma pì má a dõro, manigõ de ékede ù lán á bàme. Má a dõ, akū má a yā kūna.

56 Á dizi káaku Ibrahĩ ponna kè ma gɔɔ ena yā musu. À è, akū a pɔ kè nna.

57 Akū gbānade pìno pìne: Ndi ká wè bupla akuri kòro, akū n Ibrahĩ è yá?

58 Yesu pìñe: Yāpuran maten oáre, de odi Ibrahĩ i kòro, má kun.

59 Akū ò gbèe sète de ò a pápao. Akū a a zīda ùte à bò Luda onn.

9

Gõgbē kū ò ì vīna ũ werekōanaa

1 Kū Yesu ten kure, à gõgbē kū ò ì vīna ũ è.

2 Akū a ibanɔ a là ò pì: Rabi, dí durunna yāin ò gbē pìi ì vīna ũu? A zīda pó yāin yá, ke a de kū a dao pómé?

3 Yesu wèñma à pì: Adi ke àpii ke a de kū a dao durunna yāinlo. De ò Luda yākena ea yāime.

4 Séde ò gbē kū à ma zī zī ke zaa gupuraa. Gusira ten su kū gbēke ni zī ke le à ke doro.

5 Gɔɔ kū má kú andunia gūn, má de gupura ũ anduniane.

6 Kū à ò le, à lé'i tò zīte, akū à yākate à màma a wēna.

7 À pìne: Nè gé nè ãn pípi Siloamu í gūn. Tó pìi pì, í gbarena. Akū à gèe à ãnn pìpi, akū à sù kū wéo wēna.

8 A fārandidenɔ kū gbē kū ò a dõ barakeri ũno pì: Gbē kū àdigõ bara ke vutena pìin gweroo?

9 Gbēkeno pì: Àkūme. Gbēkeno pì: Oi, ade bókōaome. Gōgbē pì pì: Makūme!

10 Akū ò a là ò pì: À kè dera n wé wèè?

11 À wèmma à pì: Gbē kū òdi pinε Yesu mé à būsuu yākate à màma ma wéa, à pì mà gé ãn pípi Siloamu í gūn. Kū ma γε ma ãnn pípi, akū ma gu è.

12 Akū ò a là ò pì: Àpi kú máa? À pì: Má dōro.

Farisino yalalana gbē kū à de vīna ũ yaa

13 Akū ò gēε Farisino kīnaa kū gbē kū à de vīna ũ yā pìo.

14 Akūsō kámmabogoro zīn Yesu būsuu yākate à a wé wèone.

15 Akū Farisino a là do: Deran n kè nà n gu èe? À wèmma à pì: À bokoto mà ma wéame. Kū ma pípi, akū ma gu è.

16 Akū Farisi kenon pì: Gbē pì dí bo Luda kīnaanlo, zaakū àdi kámmabogoro zī yā daro. N gbēkenon pì: Durunnakeri ni fō à daboyā birenon taka ke yá? Akū ò kèkèkōa.

17 Akū ò a là do: Mōkōn sō, gbē kū à n wé wènnε, nteni a yā da derameε? À pì: Annabiime.

18 Bee kū abireo gbānadenon dí sí kū vīnaan a ũ gbasa a wé wèro, akū ò gèε ò a de kū a daoosi.

19 Ò n lá ò pì: Á nén dí yá? A a i vīna ũn yá? À kè dera àten gu e sàa?

20 Akū a de kū a dao wèmma ò pì: Ó dō kū ó néme. O a i vīna ũme.

21 Ama lākū à kè nà àten gu e sà, ke gbē kū à a wé wènnε, ó dōro. À a la gwe. Gbē òndōnaame, ani fō à a zīda yā o.

²² A de kũ a dao ò lɛ, kũ ò tɛn vĩna ke gbãnadɛnɔnɛ yãimɛ. Zaakũ ò zɛo kũ gbɛ kũ à pì Yesu bi Arumasi-humɛ, ò aduakɛkɛ zé zõnɛ.

²³ Abire yãin a de kũ a daoo pì, gbɛ òndõnaamɛ, ò a la.

²⁴ Gbɛ kũ à de vĩna ũ yã pì sísina gɛn plade gũnn ò pìnɛ: N̄ yãpura o Luda yãi. Ó dõ kũ gõgbɛ pì bi durunnakeriimɛ.

²⁵ Akũ à pì: Tó durunnakeriimɛ, má dõro. Yã mèn don má dõ. Vĩnaan ma ũ yã, akũ matɛn gu e sà.

²⁶ Akũ ò a là ò pì: Bón à kɛnnɛɛ? Deran à kè nà à n wé wɛnnɛɛ?

²⁷ À wèmmá à pì: Ma òáre kò, ádi sã kpáro. Bó á ye à ma dɔɔ? Á ye à gõ a ìbanɔ ũ sen yá?

²⁸ Akũ ò zuka kài ò pì: Mòkõmmɛ n̄ de a ìba ũ gwe! Ókõnɔ sõ Musa ìbanɔn ó ũ.

²⁹ Ó dõ kũ Luda yã ò kũ Musao. Àkũ sõ, ó dõ gu kũ à bònlo.

³⁰ Akũ gõgbɛ pì pìnɛ: À yãbonsare ma gwe! À ma wé wɛmɛnɛ, akũ á dõ gu kũ à bònlo yá?

³¹ Ó dõ kũ Luda dì sã kpá durunnakerinɔ yãiro, àdi sã kpá a yãmari kũ òdi a pɔyenyĩna kenɔ yãimɛ.

³² Zaa lákũ Luda andunia kàte nà, odi ma gbɛke gbɛ kũ wà a ì vĩna ũ wé wɛnɛ zikiro.

³³ Tó adi ke gbɛ pì bò Luda kĩnaaro, ani f̄ à pòke kero.

³⁴ Akũ ò pìnɛ: Ò n i durunna gũn mámmammɛ, akũ nten yã dawɛɛ yá? Akũ ò pèa.

Ludadõnasari bi vĩnakũnaamɛ

³⁵ Yesu mà kũ ò pèa. Kũ à a lè, à a là à pì: Nten Bisãsiri Né náani ke yá?

³⁶ Gõgbẽ pìi wèa à pì: Mare, dín a ù de mà le mà a náani kèè?

³⁷ Yesu pìnè: N a è, àkū mé àtèn yā o kūnwò.

³⁸ Akū gõgbẽ pìi pìnè: Dikiri, mateni n náani kè. Akū à donyī kènè.

³⁹ Akū Yesu pì: Gbẽnᵒ kēkēkōana yáin ma su andunia gūn la, de wésiradenᵒ wé kē, wékērinᵒ gõ wésiradenᵒ ù.

⁴⁰ Farisi kenᵒ kú gwe. Kū ò yā pìi mà, ò pìnè: Ókōnᵒ, vñanᵒn ó ù se yá?

⁴¹ Akū Yesu pìnè: Tó vñanᵒn á ù, de á durunna vñro. Ama kū átèn pi á wé kēna yāi, á durunna kpé kú kǎáome.

10

Yǎlekōana kū sādāriio

¹ Yǎpuran maten oáre, gbẽ kū àdi gē sǎ karalenlo ama àdi vlē karala gu pānden, ade bi kpānime, kpāni wédeweme.

² Gbẽ kū àdi gē karalen sō, aden sādāri ù.

³ Kara dǎkpārii dī zé wē adene, sǎnᵒ sō ò a kòto dō. Àdi a sǎnᵒ sísi n baadi tóa à bòte kūnwò.

⁴ Tó à bòte kūnwò, àdi doñne are òdigõ téi kū ò a kòto dō yāi.

⁵ Òdi we ò té gbẽ pāndeiro. Òdi bàa léne kū ò gbẽ pānde kòto dōro yāi.

⁶ Yesu yā pìi lèkōańne, akū odi dō tó bó yān àtèn ońnero.

Yesu bi sādāri maname

⁷ Abire yāi Yesu èra à pìnè: Yǎpuran maten oáre, makūme karale ù sǎnᵒne.

⁸ Gbẽ kū ò dòmene arenᵒ bi kpāninᵒme, kpāni wédewenᵒme n pínki, akū sǎnᵒ dí n yā maro.

⁹ Makūmε karalε ũ. Gbē kŭ à gè ma gŭn ni aafia le. Anigō gē àgō bo ani pōbleki le.

¹⁰ Kpāni'ona yāin kpāni dī su àdi pō de àdi pō kakatε. Ma sumε, de gbēnō gō wèndi vī ògō vī papana.

¹¹ Makūmε sādāri mana ũ. Sādāri mana dī gí a wèndiii a sānō yāi.

¹² Zamalinga bi sādāri mananlo. Kŭ sānō de a pō ũro yāi, tó à è lɛwanna tɛn su, àdi sānō tón à bàa lémε, akŭ lɛwanna dī sí sānō té à n fākōa.

¹³ Gbē pīi bàkaa dīgō kú kŭ sānōoro, kŭ à de zamalinga ũ yāi.

¹⁴ Makūmε sādāri mana ũ. Má a sānō dō, ma sānō sō ò ma dō,

¹⁵ lākŭ De Luda ma dō akūsō má a dō nà. Matɛn gi ma wèndiii n yāi.

¹⁶ Má sã pāndenō vī kŭ ò kú kara dí gŭnlo. Séde mà su kŭńwo se. Oni ma kòto ma, kpàsa ni gō mèn do kŭ dāriio mèn do. De Luda yemai

¹⁷ kŭ matɛn gi ma wèndiii yāi, de mà era mà sí dō.

¹⁸ Gbēke ni ma wèndi símaro, mani gí kŭ ma zīdaomε. Má a giina zé vī, má a sina zé vī dō. Yã kŭ ma De dītemenɛn gwe.

¹⁹ Yã pī yāi Yuda gbānadeno kèkèkōa dō.

²⁰ N té gbēnō pīi dasi: À tãna vīme, a mìi litε. Bóyāin átɛn sã kpá a yāii?

²¹ N gbēkenō pīi: Tānade yã'onaan gwero. Tãna ni fō à vīna wé wē yá?

Yesu a ludakεna onnεnaa

²² Luda kpé sakεna dikpε kà zaa Yurusalemu. Bunsirε gŭmmε,

23 akū Yesu ten kure Luda ɔnn, zaa gu kū òdi pi Sulemanu èdan.

24 Akū Yuda gbānadeno likai, ò a là ò pì: Īni ó tó lokona ari bɔɛɛ? Tó Arumasihume n ũ, ò owere swáswa.

25 Akū Yesu wèrma à pì: Ma òáɛ, ádi síro. Yá kū maten ke kū ma De tóoo pìnɔn a sèeda ũ.

26 Ákɔnɔ sɔ ádi síro, kū á de ma sãnɔ ũro yáime.

27 Ma sãnɔ dì ma kòto ma. Má n dɔ, akū òdigɔ tɛmai.

28 Madì wèndi kū àdi lákaro kpámma, oni ga zikiro. Gbɛke ni fɔ à n bo ma ɔiro.

29 Ma De kū à n kpáma de gbɛ sɔnda pínkila. Gbɛke ni fɔ à n bo a ɔiro.

30 Makū kū ma Deo ó dokɔnɔme.

31 Gbānade pìnɔ gbɛɛ sɛɛ dɔ de ò a pápao ò a de.

32 Akū Yesu pínne: Ma yá mana kū ma De dàmeneno kèáɛ dasi. Yá mana kpate yáime á ye à ma pápa kū gbèoo?

33 Akū gbānade pìnɔ wèa ò pì: Ó ye ò n pápa kū gbèoo yá mana kū n kè yáinlo. Kū n dɔkè kū Luda yáime. Bisásirime n ũ, akū n n zída sè Luda ũ.

34 Akū Yesu wèrma à pì: Luda ò á doka takadan à pì Ludanɔme n ũ.

35 Luda dí gbɛ kū àten yá oñne pìnɔ sísi ludanɔroo? A yá gogona vɔ sɔro.

36 Makū kū ma De ma dite adona à ma zĩ andunia gũn sɔ, kū ma pì Luda Nén ma ũ, bóyái a pì ma dɔkè kū Ludaoo?

37 Tó mateni ma De yákena kero, àsun ma yá síro.

38 Tó maten ke sɔ, bee tó ádi ma yá síro, à ma náani ke ma yákenanɔ yái, de àgɔ dɔ sãnsãn kū De Luda kú ma gũn, akū má kú a gũn sɔ.

39 Akū ò èra òten zé wete ò a kū, akū à pìtiríma.

40 Akū à èra à gèe Yoda bara dire, gu kū Yahaya gbēno da'ite kèn káaku. À goro pla kè gwe,

41 akū ò sù a kīnaa dasidasi ò pì: Bee kū Yahaya dí daboyá ke kero, yá kū à ò gbē díkīna musu pínki bi yápuramε.

42 Akū wà a náani kè gwe dasi.

11

Lazaru ganaa

1 Gbē kū òdi pine Lazaru ten gyā ke zaa Betani wētε kū Mariama kū a vīni Maatao kún.

2 Mariamamε nōgbē kū à nīsi gbīnnade kù Dikiri gbáa à gògo kū a mikāo ũ.

3 Akū Lazaru dāre pīno légbāzā kè Yesunε ò pì: Dikiri, n gbēnna ten gyā ke.

4 Kū Yesu yā pìi mà à pì: Gyā pìi ni láka kū gaoro. De Luda gakuri bo gupuraa yāimε, de Luda Né sō tó bo a musu.

5 Yesu ye Maatai kū a dakūnao kū Lazaruo.

6 Kū à mà Lazaru ten gyā ke, akū à gè gu kū à kun gīa goro pla.

7 Abire gberan à pì a ìbanone: Ò era ò gé Yudea.

8 Akū a ìbanō pine: Rabi, gbānadenon ye ò n pápa kū gbèeo adi gí kero, akū n ye ò era ò gé gwe dō yá?

9 Yesu pì: Fānantē do bi awa kuri awεεplanloo? Gbē kū àten kure fānantē dī gè síro, kū àten gu e andunia díkīna gupurai yāi.

10 Tó àten kure gwāani, àdi gè sí kū à gupura pì vīro yāi.

11 Yā pì onaa gbera Yesu pīnne: Ó gbēnna Lazaru i òmε. Mani gé mà a vu.

¹² Akū à ìbanɔ pìnɛ: Dikiri, tó àtɛn i omɛ, ani aafia le.

¹³ Lazaru ga yān Yesu tɛn ońɛ, akū òtɛn da i'onaamɛ yāpura.

¹⁴ Akū Yesu òńɛ swáswa sà à pì: Lazaru gàmɛ.

¹⁵ Ma pɔ kè nna kū má kú gwero, de à le à ma náani kɛ yāi. Ò gé a kīnaa.

¹⁶ Akū Tomasi kū òdi pinɛ Sika pì a gbɛnɔnɛ: Ò gé kū Dikirio ò ga ó pínki.

Yesumɛ gbɛ kū àdi gɛnɔ vu à wɛ̀ndi kpáńma ũ

¹⁷ Kū Yesu kà gwe, à sù à lè ò Lazaru vī à gīnake à kè gɔɔ siikɔ kò.

¹⁸ Bɛtani kú kāni kū Yurusalemuo lán kiloo aakɔ bà.

¹⁹ Yuda gbānadɛnɔ bò zaa gwe dasi ò sù Maata kū Mariamao kīnaa, de ò sùru kpáńɛ ní dāgɔ ga yā musu.

²⁰ Kū Maata mà Yesu tɛn su, à bò à gɛɛ daalɛ, ama Mariama zè bɛ.

²¹ Akū Maata pì Yesunɛ: Dikiri, tó ní kú lamɛ yā, de ma dāgɔ dí garo.

²² Bee tera má dɔ kū yā kū n gbèka Ludaa, ani kɛnnɛ.

²³ Yesu pìnɛ: N dāgɔ ni vu.

²⁴ Maata pìnɛ: Má dɔ kū ani vu zī kū gɛnɔ ni vu gɔɔ kpɛde zī.

²⁵ Yesu pìnɛ: Makūmɛ gbɛ kū àdi gɛnɔ vu à wɛ̀ndi kpáńma ũ. Bee tó ma náanikerii gā, anigɔ kpé kummɛ.

²⁶ Gbɛ kū à kun, akū àtɛni ma náani kɛ ni ga zikiro. N abirekū sù yá?

²⁷ Maata pìnɛ: Ee, Dikiri, ma sù kū Arumasihumɛ n ũ, Luda Né kū ò pì ani su andunia gūn.

Yesu wé'i kàn

²⁸ Kū Maata ò le, akū à gèè à a dakūna Mariama sìsi, akū à pìne asiri gūn à pì: Danneri sù àteni n gbeka.

²⁹ Kū Mariama yā pìi mà, à fùte likalika àten gé a le.

³⁰ Yesu dí gĩnake à gē wēte gūn kòro, à kpé kú gu kū Maata dàalen.

³¹ Gbānade pìnɔn kú kpén kū Mariamao, òten sùru kpáne. Kū ò è à fùte likalika à bò, ò bò ò tèi, zaakū òten da àten gé ɔɔ do miraame.

³² Kū Mariama kà gu kū Yesu kún, kū à a è, à kùte a gbá sare à pìne: Dikiri, tó n kú lame yā, de ma dāgō dí garo.

³³ Yesu è àten ɔɔ do, akū gbānade kū ò kú kāao pìnɔ ten ɔɔ do do. Akū à nèseyɔko sì a pɔ yāka.

³⁴ Akū à pì: A a vī máa? Ò wèa ò pì: Mare, n mó n gwa.

³⁵ Yesu wé'i kàn.

³⁶ Akū gbānade pìnɔ pì: À gwa lākū à yei nà.

³⁷ Akū n gbēkenɔ pì: Àkāa kū à vīna wé wè, ani fō à gi Lazarune àsun garoo?

Lazaru vunaa

³⁸ Kū Yesu ten gé mira pì kīnaa, akū à nèseyɔko sì do. Mira pì bi gbèwεεεme, gbè gbētē tātaalé.

³⁹ Yesu pì: À gbèè pì go a léa. Akū gbē kū à gāa pì dāre Maata pìne: Dikiri, àten gbī sō, zaakū à kè gɔɔ siikōn dí.

⁴⁰ Yesu pìne: Mádi onne kū tó n ma náani kè, ĩni Luda gakuri eroo?

⁴¹ Kū ò gbèè pìi gò, akū Yesu wé sè musu à pì: Baa, ma n sáabu kè kū n ma yā mà.

42 Má d̄s k̄u ndìḡs ma yā ma ḡoṛo s̄inda p̄ínki, ama ma ò l̄e pari k̄u ò kú lan̄o yāime, de ò le ò sí k̄u m̄ok̄ōmm̄e n ma z̄i.

43 K̄u à ò l̄e, ak̄u à p̄ut̄a k̄u k̄òto gb̄anao à p̄i: Lazaru, ò bo.

44 Ak̄u gb̄e k̄u à ḡa p̄i b̄o, p̄óle f̄if̄ina a m̄eεa, biza ȳina a m̄ia. Yesu p̄ínne: À p̄o poroa à a gb̄are.

Lékpak̄us̄una Yesu

45 Yuda gb̄anade k̄u ò s̄u Mariama k̄inaa p̄ino, k̄u ò yā k̄u Yesu k̄e p̄i è, ò a náani k̄e dasi.

46 Ama ñ gb̄eken̄o ḡeε Farisino k̄inaa, ò yā k̄u Yesu k̄eε gb̄añne.

47 Ak̄u sa'orikin̄o k̄u Farisi p̄ino gb̄anaden̄o s̄isi k̄ōkakaranaaa ò p̄i: Gb̄e p̄i ten daboyā ke dasi, b̄o óten k̄eε?

48 Tó o tò àten k̄e l̄e, baadi ni a náani k̄e, Romuden̄o ni su ò ó Luda kp̄é k̄u ó burio kakate p̄ínki.

49 Ak̄u Kayafa ñ gb̄e m̄en do k̄u à de sa'oriki z̄ōk̄ō ũ w̄è birea p̄ínne: Á yāke d̄ōro.

50 Á d̄s k̄u gb̄e m̄en do gana ó p̄ínki ḡēne ũ mana de ó buri kakatenalaroo?

51 Adi yā p̄i o k̄u a z̄ida p̄oyeinaaoro. K̄u à de sa'oriki z̄ōk̄ō ũ w̄è birea yāin à annabik̄eyā ò k̄u Yesu ni ga Yudan̄o ḡēne ũ.

52 Adi ke Yudan̄o ñt̄ēnenlo, ari k̄u Luda né k̄u ò f̄āk̄ōanan̄o d̄o, de à ñ ke m̄è dok̄ōn̄o ũ.

53 Zaa z̄i birean gb̄anade p̄ino z̄è k̄u Yesu denaao.

54 Abire yāi Yesu dí bo gupuraa ñ té doro. Ak̄u à ḡeε lakutu k̄u à kú gb̄aranna sare k̄u òdi p̄i Eflaimu. À ḡoṛo pla k̄e gwe k̄u a ìban̄o.

⁵⁵ Yudano Vĩnla dikpe kà kãni. Ò bò lakutunɔ gũn dasidasi, ò gɛɛ Yurusalemu gbàbona yãì ari dikpe pì gé ká.

⁵⁶ Òtɛn Yesu wɛtɛ, ò zɛna Luda ɔnn, òtɛn kɔ lala òtɛn pi: Átɛn da deramɛɛ? Anì wɛ à su dikpe dí kɛ yá?

⁵⁷ Sa'orikinɔ kũ Farisinɔ dìtɛ kũ tó gbɛke Yesu kúki dɔ, à oĩnɛ de ò le ò a kũ.

12

*Nísi gbĩ nna kuna Yesu gbáa
(Mat 26:6-13, Maa 14:3-9)*

¹ Vĩnla dikpe gò gɔrɔ suddo, akũ Yesu sù Betani, Lazaru kũ à a vù bona gan wɛtɛa.

² Ò pɔble kè Yesunɛ gwe. Maata mé àtɛn pɔble kpaatɛtɛ, Lazaru sɔ à kú pɔblerinɔ té kũ Yesuo.

³ Akũ Mariama nísi buri mana ɔgɔde sè à sùo, à kù Yesu gbáa, akũ à a gbá gògo kũ a mìkão. Nísi gbĩ dàgula kpé pìi gũn.

⁴ Yesu ìbanɔ doke Yudasi Isikarioti kũ anì Yesu kpámma pì:

⁵ Nísi dí ɔgɔ kà andurufu wàa do kpé basɔro. Bóyãì odi yía ò a ɔgɔ kpà takasidenɔaroo?

⁶ Adì kɛ à abirekũ o takasidenɔ wɛndagwana yãinlo, kũ à de kpãni ũ yãime. Àkũ mé àdigɔ ɔgɔsɔnɔ kũna àgɔ ɔgɔ fĩnti bo.

⁷ Akũ Yesu pì: Ñ nɔgbɛ dake tó. Abirekũ dìtɛ ari ma gè kegɔɔamɛ.

⁸ Takasidenɔ nigɔ kú kãáo gɔrɔ sĩnda pínki, makũ sɔ manigɔ kú kãáo gɔrɔ pínkiro.

Lékpakúsũna Lazarui

⁹ Yuda gbānadeno mà kù Yesu kù Betani, akū ò gèe gwe dasidasi. Adi ke Yesu yāin ò gèe adoro, de dɔ ò Lazaru kù Yesu a vù bona gan e yāime.

¹⁰ Akū sa'orikinɔ zèo ò Lazaru de se dɔ,

¹¹ zaakū a yāin gbānadeno ten kēm̄ma dasi, òten Yesu náani ke.

Gbānakεkpana Yesui zaa Yurusalemu

(Mat 21:1-11, Maa 11:1-11, Luk 19:28-40)

¹² Kū gu dɔ, pari kù ò sù dikpe ke Yurusalemuno mà kù Yesu ten su,

¹³ akū ò zaa lánɔ zòzò ò gèe daaleo. Òten wiki lé òten pi:

N̄ gbāna ke!

Arubarikaden gbē kù àten su kù Dikiri tóo ũ!

Arubarikaden Isarailanɔ kína ũ!

¹⁴ Yesu zaaki è à dià lákū à kēna Luda yān nà ò pi:

¹⁵ Zaiɔdenɔ, àsun vīna kero.

Á kína ten su à di zaakinε bòrɔ kpε.

¹⁶ A ìbanɔ dí yā pìi mì dɔ gīaro. Yesu fute à tana gakuri gūn gberan ò dɔ sà kù ò yā pìi kè a musume, akū mókɔnɔ mé ò a pínki kène.

¹⁷ Kù Yesu Lazaru sisi à a vù bona miran, gbē kù ò kù káaonɔ a baaruu kpàkpañne.

¹⁸ Abire yāin pari gèe ò dàale, zaakū ò mà kù à daboyā pìi kè.

¹⁹ Akū Farisinɔ pikɔne: A è yá? Óni fɔ ò póke woaro. À gwa lákū andunia bò à téi nà.

²⁰ Girikinɔn kù gbē kù ò sù donyī ke dikpekekinɔ té,

²¹ akū ò gèe Filipi kù à bò Betesaida, Galili b̄sun kīnaa, ò wé kèa ò pì: Mare, ó ye kɔ'enaai kù Yesuo.

22 Filipi gèe à ò Andurune, akū ò gèe ò ò Yesune lèele.

Yesu a ga yā'onaa

23 Yesu pìñne: Bisāsiri Né tóbogoro kà.

24 Yāpuran maten oáre, tó pówε dí gē būsuu gūn à f̃mbaa boro, àdigō kun adome. Tó à f̃mbaa bò sō, àdi né i manamana.

25 Gbē kū à ye a wëndiii ni kurai. Gbē kū à gì a wëndiii andunia díkīnan sō, ade nigō kūna ari goro sīnda pínki.

26 Tó gbē ye à zī kemene, àgō témai. Ma zīkeri pì nigō kú gu kū má kún. Tó gbē ten zī kemene, ma De ni a kpe ta.

27 Tera sà ma pō yàka. Bón mani oo? Mani pi, Baa, ò ma bo yā kū àten suman yá? Oi! Ma su yā kū àten suma pì yāime.

28 Baa, ò tó bo. Akū kòtoo bò ludambe à pì: Ma tó bò kò, akūsō mani era mà bo do.

29 Kū gbē kū ò kú gwenō mà, ò pì: Legū mé à pūtā. Gbēkenō pì: Malaika mé à yā òne.

30 Akū Yesu pìñne: Adi ke ma yāin kòtoo pì boro, á yāime.

31 Yā ni vute andunia díkīnaa sà. Oni andunia díkīna kīna bo kpatan sà.

32 Makū sō, tó ò ma se ò ma do musu mani buri sīnda pínki gáte ò su ma kīnaa.

33 Kū Yesu ò le, à ga kū ani ga takan à téa.

34 Akū gbēno pìne: O mà à kú doka takadan ò pì Arumasihu nigō kun goro pínkime, akū n pì oni Bisāsiri Né sé ò do musu sō bí? Díme Bisāsiri Né pì ũu?

³⁵ Yesu wèrìmma à pì: Gupura kunna kǎáo gǔ fítimε. Gɔɔ kǔ gupura pì kú kǎáo, àgǔ kuren, de gu sún sira kǔáwaro yǎi. Gbē kǔ àten kure gusiran dǔ gu kǔ àten génlo.

³⁶ Gɔɔ kǔ á gupura pì vǐ, à gupura pì náani ke, de à gǔ gupuradenɔ ũ.

Kǔ Yesu ò ε, akǔ à gèε à ùteínε.

Gbēnɔ dí Yesu náani kero

³⁷ Bee kǔ daboyá dasi kǔ à kè n wáranɔ, odi a náani kero,

³⁸ de yǎ kǔ annabi Isaya ò le à papa yǎi kǔ à pì: Dikiri, gbēke dí baaru kǔ o kpá síro.

Ò n gbāna è odi dǔro.

³⁹ Odi we ò a náani kèro, zaakǔ Isaya pì dɔ:

⁴⁰ Luda n wé vǐna kǔínε
de òsun gu ero.

À n kùgbāna kǔínε

de òsun yǎ ma

ò are dɔa à n werekǔaro.

⁴¹ Isaya abirekǔ ò kǔ à Yesu gakuri è yǎimε, akǔ à a yǎ ò.

⁴² Bee kǔ abireo gbānade pìnɔ Yesu náani kè dasi. Farisinɔ yǎin òdigǔ ye ò dǔm̄maro, de òsun ad-uakekpe zé zǔn̄nero yǎi.

⁴³ Zaakǔ ò ye bisāsirinɔ n sáabu kpá de Luda n sáabu kpála.

⁴⁴ Akǔ Yesu pùtá à pì: Gbē kǔ àteni ma náani ke, adi ke makǔn àteni náani ke adoro, àten gbē kǔ à ma zǐ náani kemε se dɔ.

⁴⁵ Gbē kǔ àteni ma e ten gbē kǔ à ma zǐ emε se.

⁴⁶ Ma su andunia gǔn gupura ũmε, de gbē kǔ àteni ma náani ke sún gǔ gusiran doro.

47 Gbē kū à ma yā mà akū à kūnaro, adi ke makū mé mani yā vutεaro, zaakū mádi su yā vute andunianlo, ma su andunia sura bame.

48 Yākpatekena ten gbē kū à gimai adi ma yā síro dā. Yā kū ma òνεε pí mé ani vutea ziazĩ.

49 Zaakū mádi yāke o kū ma zĩdaoro. Yā kū ma ò kū yā kū ma dàńneo, ma De kū à ma zĩ mé à dìtemene.

50 Má dō kū yā kū à dìtemene bi wèndi kū àdi lākaro yāme. Abire yāi yā kū maten o, maten o lākū ma De dàmene nàme.

13

Yesu a ìbano gbá pìpinaa

1 Ari Vĩnla dikpe gō gé ká, Yesu dō kū a bona andunia dí gūn tana a De kĩnaa goro kà. Lākū à ye a gbēnci andunia gūn nà, à yeńyĩ ari a wèndi lémmε.

2 Kū òten okosi pò ble, Ibilisi gĩnake à yā dà Simo Isikarioti né Yudasí swèn kò, de à Yesu kpámma.

3 Yesu dō kū a De pò sĩnda pĩnki nàare a oĩ. À dō kū a bo Luda kĩnaame, akūsō áni era à tá a kĩnaame.

4 Goro kū òten pò ble, Yesu fùte à a uta bò à kàte, akū à tawali sè à dō a pi.

5 Abire gbera à í kà ta gūn, akū à nà a ìbano gbá pìpinaaa, àten gogo kū tawali kū à dō a piaao.

6 Kū à kà Simo Pita kĩnaa, Pita pìne: Dikiri, mokōn mé ĩni ma gbá pìpimene yá?

7 Yesu wèa à pì: N yā kū maten ke dō gĩaro, ama ĩnisūn dō.

8 Pita pìne: ĩni ma gbá pìpimenero fá! Yesu pìne: Tó mádi n gbá pìpiro, n bàka kú kūmao doro.

9 Simo Pita pìne: Dikiri, adi ke ma gbáme adoro, ma o kũ ma m̀ioome do.

10 Yesu pìne: Gbẽ kũ à zú òò bàka kú kũ a m̀egu ke pípinaaoro, séde a gbá, zaakũ à puname. Á gbàsĩro, ama adi ke á pínkinlo.

11 À gbẽ kũ ani a kpámma dõ. Abire yãin à pì ò gbàsĩ sari ń pínkiro.

12 Kũ à ń gbá pìpíne à làka, à a uta sè à dà, akũ à èra a gbènhi. À pìne: Á yã kũ ma kèáre dõ yá?

13 Adì ma sísi Danneri kesõ Dikiri. Áten o a zéame, zaakũ má de a ùme.

14 Lákũ makũ kũ má de á dikiri kũ á danneriio ù á gbá pìpiáre nà, àgõ kõ gbá pípi le se.

15 Ma a taka kèáre. Àgõ ke lákũ ma kèáre nà.

16 Yápuran maten oáre, zòblerii dìgõ de a dikiri-laro, zìrii dìgõ de gbẽ kũ à a zìlaro.

17 Lákũ a yã bire dõ nà, arubarikadenon á ù tó áten ke le.

18 Adì ke á pínki yãin maten oro. Má gbẽ kũ ma ń sénõ dõ. Séde yã kũ à kèna Luda yãin dí papa kũ ò pì: Gbẽ kũ odì o kakara ta dokõnõ gũn mé à bò ma kpe.

19 Maten oáre tera ari à kpé à su, de tó à sù, áni sí kũ makũme a ù.

20 Yápuran maten oáre, gbẽ kũ à ma zìrii sì ma simé. Gbẽ kũ à ma si sõ, ade gbẽ kũ à ma zì simé.

Yesu gĩnake à dõ yã kũ Yudasi ni ke

(Mat 26:20-25, Maa 14:17-21, Luk 22:21-23)

21 Kũ Yesu ò le, à nèseyoko sì, akũ à ònne swáswa à pì: Yápuran maten oáre, á gbẽ mèn do mé ani ma kpámma.

22 Akũ a ìbanõ kõ wé gwàgwa ò bídi kè gbẽ kũ à téa.

23 Ìba do kù Yesu yei manamana gεngεσεκενα a sare.

24 Akù Simo Pita lézuki kενε à Yesu la tó dín à téa.

25 Akù ìbaa pìi nà Yesu à a là à pì: Dikiri, díμεε?

26 Yesu wèa à pì: Mani loma zò dòoa mà kpá adea. Akù à lomaa zò dòoa à kpà Simo Isikarioti né Yudasia.

27 Kù Yudasi lomaa pìi sì, Setan gèagu gònɔ. Akù Yesu pìne: Yá kù ìni ke ò ke likalika.

28 Gbè kù òten pò blenɔ ke dí dõ ke bóyái Yesu òne lero.

29 Kù Yudasi mé àdigò ɔgɔsònɔ kùna, akù gbèkenɔ ten da Yesu pìne à gé dikpe pò kù ò yeinɔ lúme ke à gé pòke kpá takasidenɔa.

30 Kù Yudasi lomaa pìi sì, à bò gònɔ. Gwāanime sõ.

Yesu gñake à dõ yá kù Pita ni ke

(Mat 26:31-35, Maa 14:27-31, Luk 22:31-34)

31 Kù Yudasi bò, akù Yesu pì: Tera sà Bisāsiri Né ni tó bo, Luda sõ ani tó bo a yá musu.

32 Tó Luda tó bò a musu sõ, Luda ni a tó bo a kīnaa, akùsõ ani bo gònɔme.

33 Ma nénɔ, ma kunna kááo gè fítime. Áni ma wete, ama maten oáre tera lákù ma ò gbānadenɔne nà, áni fõ à gé gu kù maten tánlo.

34 Maten yá dufu diteáre, àgõ yekõi. Lákù má yeái nà, ákõnɔ sõ àgõ yekõi le dɔ.

35 Tó á yekõi, baadi ni á dõ ma ìbanɔ ũ.

36 Simo Pita a là à pì: Dikiri, nten tá máa? Yesu wèa à pì: Gu kù maten tán, ìni fõ ò témai gīaro, ama ìni láka ò su.

37 Pita pìne: Dikiri, bóyái mani fõ mà tényĩ tera-roo? Mani gí ma wèndiii n yái.

³⁸ Yesu pì: Ìni gí n wèndiii ma yāi s̄o yá? Yāpuran maten onne, ari ko ḡo gé lé zu, Ìni ledi kpámai gèn aak̄o.

14

Yesume ludambe zé ũ

¹ Àsun tó á nèse yakaro. À Luda náani ke, à ma náani ke do.

² Ma De be onn kpéneon kun dasi, tó à de lero, de ma óáre. Maten gé gu kekeáre.

³ Lákū maten gé gu kekeáre nà, mani era mà su mà á s̄ete mà tá k̄áo ma k̄inaa, de ák̄on̄o se àḡo kú gu kū má kunwa.

⁴ Á gu kū maten tán zé d̄o.

⁵ Akū Tomasi p̄ine: Dikiri, ó d̄o gu kū nten tánlo. Óni f̄o ò a zé d̄o deram̄e?

⁶ Yesu w̄ea à p̄i: Makūme zé ũ, makūme yāpura kū wèndiio ũ. Gb̄eke di le à gé ma De k̄inaa ma gbákūnaa sariro.

⁷ Tó á ma d̄o, de á ma De d̄o. Zaa tera a a d̄o, akūs̄o a a è.

⁸ Akū Filipi p̄ine: Dikiri, ò n De m̄owere. Abirekū ni m̄owá.

⁹ Yesu p̄ine: Filipi, má kú k̄áo zaa ḡikena, akū ní ma d̄oro? Gb̄e kū à ma e à ma De e. B̄oyāi nten pi mà a De m̄áre?

¹⁰ Kū má kú ma De ḡun, akūs̄o ma De kú ma ḡun, nídi síroo? Yā kū maten oáre maten o kú ma z̄idaoro. Ma De kū à kú ma ḡun mé àdi a yākenan̄o ke.

¹¹ Kū ma p̄i má kú ma De ḡun, ma De s̄o à kú ma ḡun, à ma yā sí. Tó len s̄oro, à sí daboyākena p̄in̄o yāi.

12 Yāpuran maten oáre, gbě kũ àtēni ma náani ke ni yā kũ madì ke pìnò ke. Bee kũ à de abirenòla se, kũ maten tá ma De kīnaa yāi.

13 Pó sīnda pínki kũ áni wé ke kũ ma tóo mani ke de ma De tó bo ma musu yāi.

14 Pó kũ áni a wé kema kũ ma tóo pínki, mani ke.

Yesu lésena a Nini yā musu

15 Tó á yemai, ániḡō yā kũ ma dītēnò kũna.

16 Mani wé ke ma Dea, ani á gba Zekūnwode pānde kũ anigō kú kǎáo ḡrò sīnda pínki

17 Nini yāpurademē. Andunia gbēnò ni fō ò a síro, zaakū òtēni a ero, akūsō ò a dōro. Ama á a dō, zaakū à kú kǎáo, akūsō anigō kú á ḡn.

18 Mani á tó ádoro, mani era mà su á kīnaa.

19 À ḡō fíti kũ andunia ni ma e doro, ama áni ma e. Kũ má kun yāi, ániḡō kun se.

20 ḡrò kũ ániḡō dō kũ má kú ma De ḡn, á kú ma ḡn, akūsō má kú á ḡn.

21 Gbě kũ à ma yādītēnanò dà akūsō à kũna, ade mé à yemai. Ma De nigō ye gbě kũ à yemai, makū sō manigō yei mani ma zīda mōne.

22 Akū Yudasi a là, adi ke Yudasi Isikariotinlo, à pì: Dikiri, à kè dera ìni n zīda mōwēre, akū andunia sō ani n eroo?

23 Akū Yesu wèa à pì: Tó gbě yemai, anigō ma yā kũna. Ma De nigō yei, óni su a kīnaa ò vute lēle.

24 Gbě kũ à yemairo ma yā kũnaro. Yā kũ átēn ma pì dí bo ma kīnaaro, à bò ma De kũ à ma zī kīnaamē.

25 Ma yā pì òáre ḡrò kũ má kpé kú kǎáo.

26 Ma De ni a Nini zĩ kũ ma tóo Zekũnwode ũ. Àkũ mé ani yã sĩnda pĩnki dadaáre, ani tó yã kũ ma òáre dɔ́águ pĩnki.

27 Mateni á tó kũ aafiaao, ma zĩda aafiaan mateni á gba. Mateni á gba lákũ andunia dì n̄ gba nàro. Àsun tó á nèse yakaro, àsun tó vĩna á kũro.

28 A mà ma òáre maten tá mani era mà su á kĩnaa. Tó á yemaim̄e, de á pɔ̄ nna kũ maten tá ma De kĩnaa yã, zaakũ ma De demala.

29 Ma òáre tera ari à kpé à ke, de tó à kè, áni ma náani ke.

30 Mani le mà yã o kãáo à ḡi kè doro, zaakũ andunia díkĩna kina ten su. À gbãna vĩ ma musuro,

31 ama lákũ ma De dàmene n̄an maten ke, de andunia le à d̄s kũ má yei. À fute ò go gu díkũn.

15

Yesum̄e geepi lí yãpura ũ

1 Makũm̄e geepi lí yãpura ũ, ma Dem̄e geepi lí búde ũ.

2 Àdi lígã kũ à péma né'inaa sari z̄s pĩnki, akũs̄ òdi a né'iri òne lago pĩnki de a né'ina kara yã.

3 Ákõn̄o s̄o á puname yã kũ ma òáre yã.

4 Àḡõ kú ma gũn lákũ má kú á gũn nà. Lígãa dì f̄s à né kpá a zĩdaoro, séde àḡõ kú lídaa. Lem̄e ákõn̄o áni f̄s à né kpáro, tó adi ke àḡõ kú ma gũn baasiro.

5 Makũm̄e geepi lída ũ, ákõn̄om̄e a ḡãn̄o ũ. Gb̄ẽ kũ à kú ma gũn, akũs̄ má kú a gũn, àkũ mé ani né kpá manamana, zaakũ áni f̄s à p̄oke ke ma sariro.

6 Tó gb̄ẽ kú ma gũnlo, oni a zukũna, lákũ òdi lígã z̄s ò zukũna à korĩ kũ ò s̄ete ò ká tén à té kũ nà.

⁷ Tó á kú ma gūn, akūsō ma yā kú á gūn, à pó sīnda pínki kú á yei wé ke, áni le.

⁸ Tó a né kpà manamana, gbēno nigō dō kú ma ìbanon á ũ yāpura, ma De tó ni bo.

⁹ Má yeái lákū ma De yemai nà. Àgō kú ma yenyī gūn.

¹⁰ Tó á yā kú ma ditenō kūna, áni gō kú ma yenyī gūn, lákū má yā kú ma De ditenō kūna nà, akūsō má kú a yenyī gūn.

¹¹ Ma yā pino òáre, de ponna kú má vī gō kú á gūn yāime, á ponna nigō papana.

¹² Yā kú ma ditéáren dí: Àgō yekōi lákū má yeái nà.

¹³ Tó gbē gi a wēndiia a gbēnnano yāi, gbēke yenyī vī de abirekūlaro.

¹⁴ Tó áten yā kú ma ditéáre ke, ma gbēnnanon á ũ.

¹⁵ Madì á sísi zòblerino doro, zaakū zòblerii dīgō a dikiri bokote dōro. Ma á sísi ma gbēnnanome, zaakū yā kú ma mà ma De kīnaan ma òáre pínki.

¹⁶ Ákōno mé a ma sero, makū mé ma á sé, akū ma á zī à gé né ká, nékana kú ani lákaro, gbaso De Luda á gba pó sīnda pínki kú a wé kèa kú ma tóo.

¹⁷ Yā kú ma ditéáren dí: Àgō yekōi.

Andunia zāna Yesugu kú a ìbanō

¹⁸ Tó andunia zàágu, àgō dō kú à zàmagu á ā.

¹⁹ Tó andunia gbēnon á ũ, de andunia yeái. Lákū ma á sé ma á bó andunia gūn nà, á de a gbēno ũro. Abire yāin andunia zàágu.

²⁰ À tó yā kú ma òáre gō dōágu. Zòblerii dīgō de a dikirilaro. Lákū ò wé tàma nà, len oni tááwa le. Tó ò ma yā kūname, onigō á yā kūna se dō.

²¹ Oni yā bireno keáre pínki ma tó yāi, zaakū ò gbě kū à ma zĩ dōro.

²² Tó mádi su ma yā ònne yāro, de ò taari vīro. Ama tera sà ñ taari kutena vīro.

²³ Gbě kū à zāmagu zā ma Degume se.

²⁴ Tó mádi yā kū odi ke yāro ke ñ téro, de ò taari vīro. Ama tera sà ò yā kū ma kènò è, akū ò zāmagu kū ma Deo ó pínki,

²⁵ de yā kū à kú ñ doka gūn papa, kū ò pì ò zāmagu pāme.

²⁶ Tó Zekūnwode kū mani a gbaréawa bò ma De kīnaa à sù, Nini yāpurade kū àdi bo a kīnaa pìi, ani ma sèeda ke.

²⁷ Akōnò sō, áni ma sèeda ke, kū á kú kūmao zaa káaku yāi.

16

¹ Ma yā dínò òáre de àsun furo yāime.

² Oni aduakekpe zé zōáre. A goro ten su se kū gbě kū ani á de nigō da Luda zĩn àten ke.

³ Oni yā pìnò keáre kū ò ma De kū makūo dōro yāi.

⁴ Ma yā dínò òáre de tó a goro kà, ánigō dō kū ma òáre kò.

Luda Nini zīkenaa

Mádi yā dínò oáre zaa káakuro, kū má kú kááo yāi.

⁵ Maten tá gbě kū à ma zĩ kīnaa sà, ama á gběke dí ma la gu kū maten tánlo.

⁶ Á nèsee yàka sà kū ma yā dínò òáre yāi.

⁷ Yāpuran maten oáre, ma tana ni àre keáre, zaakū tó mádi táro, Zekūnwode pì ni su á kīnaaro. Tó ma ta, mani a zīáwa.

⁸ Tó à sù, ani tó andunia a yāze dō durunna kū manakēnao kū yāvutemmao musu.

⁹ Oni a yāze dō durunna yā musu, kū odi ma náani kero yāi.

¹⁰ Oni a yāze dō manakena yā musu, kū maten tá ma De kīnaa, áni ma e doro.

¹¹ Oni a yāze dō yāvutemmanaa musu, kū yā vùte andunia díkīna kīnaa yāi.

¹² Má yā vī dō dasi mà oáre, ama áni yā pìno fō gīaro.

¹³ Tó Nini yāpurade sù, ani doáre are yāpura pínki gūn. Ani yā o kū a zīda dōnaaoro, yā kū à màan anigō o, ani yā kū àten suno baaru kpááre.

¹⁴ Ani ma tó bo, zaakū ani ma yāno sète à babaáre.

¹⁵ Pó kū ma De vī pínki bi ma póme. Abire yāin ma pì, ani ma yāno sète à babaáre.

¹⁶ À gò fíti kū áni ma e doro, à gò fíti dō kū áni ma e.

Pòsira lítēna pònna ũ

¹⁷ Akū à ìba kenō pìkōne: Bó yān àten owere gwee? À pì à gò fíti kū óni a e doro, à gò fíti dō kū óni a e. À pì dō, àten tá a De kīnaame.

¹⁸ Akū ò pì: À gò fíti kū à òo pì de deraa? Ódi yā kū àten o pìi dōro dōro.

¹⁹ Yesu dō kū ò ye ò a la, akū à pìinne: Kū ma pì à gò fíti kū áni ma e doro, akūsō à gò fíti kū dō áni ma e, abirekūn àten kō lalai yá?

²⁰ Yāpuran maten oáre, áni sō dō à wēnda ke, ama andunia ni pònna ke. Ánigō kú pòsira gūn, ama á pòsira pì ni lite pònna ũ.

²¹ Tó nōgbē ye à né i, a nēsese dì yaka kū a wāwākena gōro kà yāi. Tó à né ì sō, wāwā kū à màa pìi dì dōn doro. A pō dì ke nna kū à né dufu ì andunia gūn yāi.

²² Len ákõnõ sõ á nèsee yakana le gã. Mani era mà á e dõ, á põ ni ke nna, gbẽke sõ aní fõ à á põnna pì síáwaro.

²³ Gõrõ kũa áni yãke lama doro. Yãpuran maten oáre, ma De ni pò sında pínki kũ áni wé kea kũ ma tó kpááwa.

²⁴ Ari tera ádi póke wé ke kũ ma tóro. À wé ke, áni le de á põnna gõ papana yã.

Yesu z̄i blè anduniaa

²⁵ Ma yã pìnõ lèkõaáremẽ. A gõrõ ten su kũ mani yã oáre kũ yãlekõanaao doro, mani ma De yã oáre swáswa.

²⁶ Gõrõ kũa áni wé ke kũ ma tó. Mádi oáre kũ makũmẽ mani wé keáre ma Dearo,

²⁷ zaakũ ma De a z̄idane yeáí kũ á yemai yã, akũsõ a ma bona a k̄inaa s̄i.

²⁸ Ma bo ma De k̄inaa ma su andunia gũn. Tera sà maten andunia tó maten tá a k̄inaa.

²⁹ Akũ a ibanõ p̄ine: Tò, nten yã o kũ yãlekõanaao doro, nten o swáswame sà.

³⁰ Ó dõ sà kũ n̄ yã sında pínki dõ, ádi ke séto ò yãke gbekammaro. Abire yãin o n bona Luda k̄inaa s̄i.

³¹ Akũ Yesu p̄inne: Áteni ma náani ke sà yá?

³² A gõrõ ten su à kà kò, kũ áni fãkõa, á baadi ni tá a bea à ma tó mado. Bee kũ abireo má kun madoro, zaakũ ma De kú kũmao.

³³ Ma yã dínõ oáre, de á laakari gõ kpatena kunna ma gũn. Áni wétãmma le andunia gũn, ama à swè d̄ite, ma ḡinake ma z̄i blè anduniaa.

17

Yesu aduakena a ibanõne

¹ Yesu yā pì onaa gbera à wé sè musu à pì: Baa, a goro kà. N n Né tó bo, de n Né n tó bo.

² N tò má iko vī gbē sīnda pínki musu, de mà wèndi kù àdi lákaro kpá gbē kù n kpàmanɔ.

³ Mɔkɔn Luda mèn do légelege yāpurade kù makū Yesu Kirisi kù n z̄lio d̄sname wèndi kù àdi lákaro pì ũ.

⁴ Ma n tó bò z̄ite. Zī kù n dàmenε mà ke ma kè ma laka.

⁵ Baa, òn gakuri kpáma n kīnaa tera sà, lákū n kpàma nà n kīnaa zaade andunia katɛnaro.

⁶ Gbē kù n n̄ sé andunian n n̄ kpámanɔ ma tò ò n d̄s. N pónɔmε, akū n n̄ kpáma. Ò n yā kūna,

⁷ ò d̄s sà kù yā kù n dàmenε pínki bò n kīnaame.

⁸ Ma yā kù n dàmenε dàrine. Ò s̄i, akū ò d̄s kù ma bo n kīnaame yāpura. Ò s̄i kù mɔkɔn mé n ma zī.

⁹ Matɛn wé keíne, adi ke andunian matɛn kenεro, séde gbē kù n n̄ kpáma p̄inɔ, zaakū n pónɔmε.

¹⁰ Ma gbēnɔ bi n gbēnɔmε n̄ pínki, n pónɔ bi ma pónɔmε pínki. Matɛn tó bo n̄ ḡai.

¹¹ Matɛn su n kīnaa, maniḡɔ kú andunia gūn doro, ama mɔkɔnɔ niḡɔ kú andunia gūn. Baa Kúadonade, òḡɔ n̄ kūna kù n tó kù n kpàma gbānao, de òḡɔ kun mè dokɔnɔ lán ó bà.

¹² Goro kù má kú kúnwo, má n̄ kūna kù tó kù n̄ kpàma pì gbānao. Ma n̄ dákpā, akū n̄ gbēke dí s̄atero, tó adi ke gbē kù à m̄i p̄e kakatenaana de n yā le à papa yāi.

¹³ Tera sà matɛn su n kīnaa. Ma yā d̄inɔ ò andunia gūn, de òḡɔ p̄onna kù má vī vī àḡɔ papanar̄ma.

¹⁴ Ma n yā dàrine, akū andunia z̄àngu, kù andunia gbēnɔmε n̄ ũro yāi, lákū makū má de an-

dunia gbě ũro nà.

¹⁵ Maten wé kemma, adi ke de ò ní bo andunia gūnnlo, ama de ò ní dākpā a vāni yāime.

¹⁶ Andunia gbēnɔme ò ũro, lākū makū má de andunia gbě ũro nà.

¹⁷ Ò tó ò konna gō adona kū yāpura gbānao. N yāme yāpura pì ũ.

¹⁸ Lākū n ma zī andunia gūn nà, len makū sō ma ò zī andunia gūn le.

¹⁹ Mateni ma zīda kpámma ò yāi, de ògō kun n gbēnɔ ũ yāpura.

²⁰ Adi ke maten wé keíne òdonlo, kū gbě kū oni ma náani ke ò yā yāinɔme dɔ,

²¹ de ò pínki gō kun mē dokōnɔ ũ. Baa, lākū ò kú ma gūn nà akūsō má kú n gūn, mókōnɔ sō gō kú ó gūn le, de andunia le à sí mókōn mé n ma zī.

²² Gakuri kū n kpàman ma kpámma, de ògō kun mē dokōnɔ lán ó bà.

²³ Má kú ò gūn, akūsō ò kú ma gūn, de ògō kun mē dokōnɔ ũ mámmam, de andunia gō dō kū mókōn mé n ma zī, akūsō ò yenyī lākū ò yemai nà.

²⁴ Baa, gbě kū n kpàmanɔ, má ye ògō kú gu kū má kún, de ò wé ke pla kū ma gakurio, gakuri kū n kpàma kū ò yemai yāi zaade andunia katenaro.

²⁵ Baa Mana, andunia n dōro, ama má n dō, akū gbě dínɔn dō kū mókōn mé n ma zī.

²⁶ Ma tò ò n dō, manigō tó ògō n dō, de yenyī kū ò vī kūmao gō kú ò gūn, de makū sō màgō kú ò gūn.

18

Yesu kūnaa

(Mat 26:47-56, Maa 14:43-50, Luk 22:47-53)

¹ Yesu yā pì onaa gbera à bò kū a ìbanɔ, akū ò bikù Kidironu bara dire. Swadako kú gwe, akū à gèñ kū a ìbanɔ.

² Yudasi bonkpɛde sɔ à gu pì dɔ, zaakū Yesu kū a ìbanɔ dìgɔ kakara gwe baala'i.

³ Akū Yudasi gèe gwe kū soza gǎ doo kū dogari kū sa'orikinɔ kū Farisinɔ n zĩnɔ. Ò fitilanɔ kūna kū sètɛnɔ kū gǔkebɔnɔ.

⁴ Yesu yā kū ani a le dɔ pínki, akū à bò à dàńlɛ à n lá à pì: Dín áten wɛtɛɛ?

⁵ Ò wèa ò pì: Yesu Nazɛramɛ. À pínne: Makūmɛ a ũ. Yudasi bonkpɛde pì kú kúnwo.

⁶ Kū Yesu pínne, makūmɛ a ũ, akū ò èra kpɛkpɛ, ò bò ò lètɛ.

⁷ Yesu n lá dɔ: Dín áten wɛtɛɛ? Akū ò pì: Yesu Nazɛramɛ.

⁸ Yesu wèmma dɔ à pì: Ma òáre kú makūmɛ a ũ. Tó makū áten wɛtɛ, à tó gbɛ díkĩnanɔ tá.

⁹ À ò lɛ de yā kū à ò yā le à papa yāime, kū à pì: Gbɛ kū n n kpámanɔ, n gbɛke dí sátero.

¹⁰ Simɔ Pita fɛnɛda lokona, akū à wòto à sa'oriki zǔkǔ zĩrii lèò à a ɔpla sǎ zǔ flɛm. Zĩrii pì tón Malaku.

¹¹ Akū Yesu pì Pitane: N n fɛnɛda soto a sòn. Mani wétamma toko kú ma De dìtemene í miroo?

¹² Akū sozanɔ kú n gbɛ zǔkǔo kú Yuda dogarinɔ Yesu kù ò a yì.

¹³ Akū ò gèe kǎao Anasa kĩnaa gĩa. Anasa bi Kayafa kú à de sa'oriki zǔkǔ ũ wè birea anzureeme.

¹⁴ Kayafa mé à lé dà Yuda gbānadenɔne yā à pì: À mana gbɛ mèn do ga baadi gène ũme.

Pita ledikpana Yesui

(Mat 26:69-70, Maa 14:66-68, Luk 22:55-57)

15 Simo Pita kũ ìba pãndeo té Yesu kpε. Sa'oriki zõkõo ìba pãnde pì dõ, akũ ìbaa pì té Yesui à gè sa'oriki zõkõo pì be onn,

16 ama Pita gè zena gânulea. Akũ ìba kũ sa'oriki zõkõ dõ pìi gèè à yã ò nɔgbẽ kũ àten zé pì dãkpãne, akũ à tò Pita gè.

17 Akũ nɔgbẽ zédãkpãrii pì Pita là à pì: Gõgbẽ pìi ìbano dokeme n ũroo? Pita wèa à pì: Makũro.

18 Zìrinõ kũ dogarinõ ten té kũ ò lè kpákpa kũ ìa kun yãì. Pita kú kũńwo gwe, àten té kpákpa se.

Sa'oriki yalalana Yesua

(Mat 26:59-66, Maa 14:55-64, Luk 22:66-71)

19 Akũ sa'oriki zõkõ ten Yesu lala a ìbano yãì kũ a yãdannenaao.

20 Yesu wèa à pì: Ma yã ò baadine gupuraa. Ma yã dàdañne aduakekpεnõ gũn kũ Luda onnwo, gu kũ Yudanõ di kõ kakaran ñ pínki. Mádi yãke o asiri gũnlo.

21 Bóyãì nteni ma lalaa? Ñ ma yãmarinõ la, ò yã kũ ma óñne dõ.

22 Kũ Yesu yã ò le, dogari kũ ò kú gwεnõ do a sãn kè à pì: Ódi yã we sa'oriki zõkõo lero.

23 Yesu wèa à pì: Tó yã vãnin ma ò, ñ o ò ma. Tó yã manan ma ò sõ, bóyãìn n ma lee?

24 Akũ Anasa Yesu gbàre sa'oriki zõkõ Kayafa kĩnaa yĩna.

Pita era à ledikpana Yesui do

(Mat 26:71-75, Maa 14:69-72, Luk 22:58-62)

25 Pita kpé ze gwe àten té kpákpa. Akū ò a là ò pì: A ìbano dokeme n ũroo? Pita ledi kpà à pì: Makūmero.

26 Sa'oriki zōkō zīrinō do bi gbē kū Pita à a sã gò daneme, akū à pì: Mádi á e lele swadakoo gūnloo?

27 Akū Pita ledi kpà do. Zaa gwe gōnō ko lé zù.

Pilati yákpatekena kū Yesuo

(Mat 27:1-2, 11-14, Maa 15:1-5, Luk 23:1-5)

28 Gudō akū Yuda gbānadenō bō kū Yesuo Kayafa bea, ò gèe kāao būsū gbē zōkō bea. Odi gē a onnlo, de òsungō gbāsīro yāi, zaakū ò ye ò Vīnla dikpe keme.

29 Abire yāi Pilati bō à sù n kīnaa à pì: Yā kpaten á vī kū gbē pīoo?

30 Ò wèa ò pì: Tó yāvānikeriinlo, de ódi su ò a kpámmaro.

31 Akū Pilati pīne: À a sé à gé yákpate ke kāao á zīda dokaa. Akū gbānade pīnō pīne: Ó gbēdena zé vīro.

32 Abirekū kè de yā kū Yesu ò le à papa yāime, kū à a ga yā taka ò.

33 Akū Pilati èra à gè onn. À Yesu sìsi, akū à a là à pì: Mōkōn Yudanō kīna ũ yá?

34 Yesu wèa à pì: Nten o le kū n zīdaoon yá, ke ò ma yā onneme?

35 Pilati pì: Yudan ma ũ yá? N burinō kū n sa'orikinō mé ò n kpama. Bón n kèe?

36 Yesu pì: Ma kpata bi andunia díkīna pónlo. Tó ma kpata bi andunia díkīna pómé, de ma ìbano zīi kà de òsun ma kpá Yuda gbānadenōaro. Ma kpata bi andunia la pónlo.

³⁷ Akū Pilati pìne: Ase kíname n ũ yá? Yesu wèa à pì: N ò a zéa kū ḱinan ma ũ. Ò ma i, akū ma su andunia gūn yápara sèedade ũ. Gbē kū à de yápara pó ũ dì ma yā ma.

³⁸ Pilati pì: Bón yápara ũu?

Yadana Yesula

(Mat 27:15-31, Maa 15:6-20, Luk 23:13-25)

Kū à ò le, à èra à bò à gèe Yuda gbānadenɔ ḱinaa à pìíne: Mádi taari ke le gbē diaro.

³⁹ Á futεokarayā vī kū madì purusunanɔ doke gbareáre Vīnla dikpe zī. Á ye mà Yudanɔ ḱina gbareáren yá?

⁴⁰ Akū ò wiki lè dɔ ò pì: Àkūmεro, Barabame! Baraba pì sō bi kpāni wédewemε.

19

¹ Akū Pilati pì, ò Yesu kū ò a gbē kū flāao.

² Akū sozanɔ lè fùraa tà ò kùne ò aruḱimba tēra dàñε.

³ Òten nai dodo òten pi: Fɔɔ, Yudanɔ ḱina! Akū òteni a sān kεkε.

⁴ Pilati èra à bò dɔ, akū à pì gbēnɔne: À gwa, maten booáre bàai la de à le à dō kū mádi yāke learo.

⁵ Yesu bò bàai, à lè fùraa pì kuna à aruḱimba wéde pì dana. Akū Pilati pìíne: Gōgbē pìin dí!

⁶ Kū sa'orikinɔ kū dogarinɔ a è, ò wiki lè ò pì: Ñ a pá lía! Ñ a pá lía! Akū Pilati pìíne: À a kū à pá lía á zīda, zaakū mádi taari ke learo.

⁷ Yuda gbānade pìnɔ wèa ò pì: Ó doka vī, akūsō doka pìi pì séde à ga, kū à a zīda dìte Luda Né ũ yāi.

⁸ Kū Pilati yā pìi mà, akū vīna kèkε à a kù.

⁹ À èra à gè kù Yesuo ɔnn dɔ, akù à a là à pì: N bo máa? Yesu dí wearo,

¹⁰ akù Pilati pìnɛ: Ìni yā o kūmaoro? N̄ d̄s kù má n gbarena iko vī, akūsō má n pana lía iko vīroo?

¹¹ Yesu wèa à pì: N̄ iko ke vī ma musuro, sé kù Luda kpàmma. Abire yāi gbē kù à ma kpamma durunna mé à z̄sk̄s̄.

¹² Zaa gɔrɔ birea Pilati ten zé wete à a gbare, ama Yuda gbānadeno wiki lè ò pì: Tó n gbē pìi gbàre, Siza gbēnname n ūro. Gbē kù à a zīda d̄ite kína ū ibereε sè kù Sizaome.

¹³ Kù Pilati yā bire mà, à pì ò bo kù Yesuo bàai. Akù à vùte a tintiia gu kù òdi pi gbè gusaran, kù Eberu yāo s̄, Gabata.

¹⁴ Vīnla dikpe sorukezīme, ifāntē kà m̄idangura. Akù Pilati pì Yuda gbānade pìnɛ: Á kinan dí.

¹⁵ Akù òten wiki lé òten pi: N̄ a de. N̄ a de. N̄ a pá lía. Pilati pìnɛ: Mani á kína pá lía yá? Sa'orikino pì: Ó kína ke vīro, Siza baasiro.

¹⁶ Akù Pilati Yesu kpàmma ò a pá lía. Akù ò a sè ò tà k̄āao.

Yesu pana lía

(Mat 27:32-44, Maa 15:21-32, Luk 23:26-43)

¹⁷ Yesu bò wēte gūn à a zīda lígbāndurukpana s̄ena, à gèe gu kù òdi pi Mitokokia, kù Eberu yāo s̄ Gɔgɔta.

¹⁸ Gwen ò a pà lía kù gbēnɔn pla pāndenɔ, gbē do a ɔplai gbē do a ɔzei, akù Yesu kú n̄ dagura.

¹⁹ Pilati takada k̄è à nà Yesu lí p̄ia. Yā kù à k̄èε p̄iin dí:

Yesu Nazera, Yudanɔ kína.

²⁰ Yudanɔ takada kũ à kɛɛ pì kyó kè dasi, zaakũ gu kũ ò Yesu pà lían pìi zà kũ wɛ̃ɛoro. Ò takada pìi kɛ̃ kũ Eberu yāo kũ Romudenɔ yāo kũ Giriki yāome.

²¹ Akũ Yuda sa'orikinɔ pì Pilatinɛ: N̄sun kɛ̃ n̄ pi Yudanɔ kinaro, ama n̄ kɛ̃ kũ àkũ mé à pì Yudanɔ kiname a ũ.

²² Pilati pì: Yā kũ ma kɛ̃n ma kɛ̃.

²³ Kũ sozanɔ Yesu pà lía ò làka, akũ ò a pókasanɔ sɛ̃tɛ ò kpàatɛ lɛu siikɔ baadi m̄ia. Ò a utagyaba kũ ò tà nabinaa sari zaa musu ari z̄itɛ sè dɔ,

²⁴ akũ ò pìkɔnɛ: Òsun uta pì kɛ̃kɛ̃kɔrɛro. Ò kàpa kpá de òg̃ d̃ gb̃ kũ ani g̃nɛ. Ò kè lɛ, de yā kũ ò kɛ̃ Luda yān le à papamɛ, kũ ò pì:

Ò ma pókasanɔ kpàatekɔnɛ,

ò kàpaa kpà ma uta yāi.

Abire yāin sozanɔ kè lɛ.

²⁵ Yesu da kũ a da dakūnao kũ Kolopa nanɔ Maria-mao kũ Mariama Magadalenio kú lí kũ ò Yesu pàaa sare.

²⁶ Kũ Yesu a da è kũ a ìba kũ à yeiio zena kɔ sare, à pì a danɛ: Nɔgb̃, n nén di!

²⁷ Akũ à pì ìbaa pìinɛ: N dan di! Zaa z̄i birean ìbaa pìi a sè à tà k̄ao a bea.

Yesu ganaa

(Mat 27:45-56, Maa 15:33-41, Luk 23:44-49)

²⁸ Abire gbera Yesu d̃ kũ a pínki pàpa. De yā kũ à kɛ̃na Luda yān le à papa akũ à pì: Ími teni ma de.

²⁹ Lo kú gwe, sèwɛ̃ kpàkpā kán pana. Akũ ò sako yàku wɛ̃ pìi gūn ò pè s̄lia ò d̃ Yesunɛ a léa.

³⁰ Kũ à wɛ̃ pìi m̄i à pì: Yā làka. Akũ à a m̄i pɛ̃tɛ à a wèndii gbàrɛ.

Yesu z̄sna k̄u s̄ario

³¹ Kámmabogɔɔ sorukεzĩmε. Yuda gb̄anadenɔn ye ḡenɔ ḡɔ lía ari kámmabogɔɔ z̄iro, zaakū kámmabogɔɔ z̄ĩ p̄i bi gɔɔ z̄ɔk̄ɔmε. Akū ò ḡεε ò wé kè Pilatia ò n̄ gbá é'ε ò n̄ kipa.

³² Akū sozanɔ ḡεε ò gb̄ε káaku k̄u ò pà lía lεlε k̄u Yesuo gbá é'ε k̄u a plade p̄ó dɔ.

³³ Kū ò kà Yesu k̄inaa, ò è à ḡinake à gà kò, akū odi a gbá é'εro.

³⁴ Akū sozanɔ doke Yesu z̄ò k̄u s̄ario a gb̄àntεrεεa. Gwe ḡɔnɔ aru k̄u ío b̄òtε.

³⁵ Gb̄ε k̄u à yā p̄i è k̄u wéo mé a ò. A s̄èdakena yāpura v̄i, à d̄ɔ k̄u yāpura án̄ten o, de ák̄ɔnɔ s̄̄ à le à Yesu náani ke.

³⁶ Yā birenɔ k̄ε de yā k̄u à k̄ena Luda yān dík̄ina papamε, ò p̄i: Oni a wá ke éro.

³⁷ À k̄ena Luda yān dɔ ò p̄i: Oni gb̄ε k̄u ò a z̄ò gwa.

Yesu v̄inaa

(Mat 27:57-61, Maa 15:42-47, Luk 23:50-56)

³⁸ Abire gb̄era Yusufu Arimatea ḡεε à wé kè Pilatia, de à a gba zé à Yesu ḡεε kipa. Yesu ìbaame asiri ḡūn, k̄u àten v̄ina ke Yuda gb̄anadenɔne yāi. Pilati w̄enε, akū à ḡεε à a ḡεε s̄è à tào.

³⁹ Nikodemu k̄u à ḡεε Yesu k̄inaa gwāani ḡεε se k̄u lí'ɔ yákatena k̄u εze k̄u àdi tó ḡε v̄aroo à kà kiloo baraakuri taka bà.

⁴⁰ Akū ò Yesu ḡεε s̄è ò táaru bizanɔ f̄if̄ia k̄u εze p̄io, lákū Yudanɔ dì ḡε kpe ta nà n̄ futeokarayā ḡūn.

⁴¹ Kara kú gu k̄u ò Yesu pà líaa p̄in. Gb̄ewεε k̄u ò sò mira ū dufu kú karaa p̄i ḡūn, odi gb̄εke dan zikiro.

⁴² Gwen ò Yesu w̄uten, k̄u à z̄à k̄úńworo, k̄u dɔ Yudanɔ kámmabogɔɔ ten ká yāi.

20

Yesu vunaa

(Mat 28:1-8, Maa 16:1-8, Luk 24:1-12)

¹ Azumanɛnna zĩ gudɔo Mariama Magadalɛni bò à gèè mira kĩnaa, akū à lè gbè gona mira léa.

² Akū à bàa lè à gèè Simo Pita kĩnaa kū ìba pānde kū Yesu yeii pìio à pìrɛ: Ò Dikiri bò miran, ó dɔ gu kū ò a dānlo.

³ Akū Pita kū ìba pānde pìio fùtɛ ò gèè mira kĩnaa.

⁴ N gbɛnɔn pla ní pínki ten bàa lé lɛlɛ, akū ìba pānde pìi bà nna de Pitala, à kà mira kĩnaa káaku.

⁵ Kū à wé kpàtɛn, akū à táaru bizanɔ è katɛna, ama adi gɛ a gūnlo.

⁶ Kū Simo Pita kà a gbera, akū à gè miran. À táaru biza pìi è katɛna

⁷ kū biza kū ò fífí a mìaio. Biza pìi pɛkɛrɛna kū pólɛ pìnɔoro, à kokona ditɛna adomɛ.

⁸ Akū ìba kū à kà mira kĩnaa káaku pìi gè se. À è, akū à sì.

⁹ Ari tera odi yā kū à kɛna Luda yān dɔrɔ dɔro kū ò pì, ani fute bona gan.

¹⁰ Akū ìba gbɛnɔn pla pìnɔ èra ò tà bɛ.

Yesu bo à suna Mariama Magadalɛninɛ

(Mat 28:9-10, Maa 16:9-11)

¹¹ Mariama zɛna mira léa, àtɛn ɔɔ dɔ. Lákū àtɛn ɔɔ dɔ nà lɛ, akū à wé kpàtɛ miran.

¹² Akū à malaika gbɛnɔn planɔ è vutɛna gu kū ò Yesu gèè wùtɛn yāaa. A do kú a mì kpa, a do sɔ gbá kpa. Ò uta pura dana.

¹³ Akū ò a là ò pì: Nɔgbě, bó mé à n le nten ɔɔ dɔɔ? À wèrɔmma à pì: Ò ma Dikiri sè ò tà káaomɛ, má dɔ gu kū ò a wùtenlo.

¹⁴ Kū à ò ɛ, akū à lɛtɛ à Yesu è zena, ama adi dɔ kū Yesunlo.

¹⁵ Yesu a là à pì: Nɔgbě, bó yá mé à tò nten ɔɔ dɔɔ? Dín nten wɛtɛɛ? Mariama ten da karademɛ, akū à pìnɛ: Mare, tó mɔkɔn mé n a sè n bo káao, ò omɛnɛ gu kū n a wùten de mà gé mà a sé.

¹⁶ Yesu pìnɛ: Mariama! Akū à arɛ dɔa à pìnɛ kū Eberu yáo: Rabi! Tó pìi pì Dannɛri.

¹⁷ Yesu pìnɛ: Ñsun ɔ namaro, mádi tá ma De kīnaa kòro. Ñ gé ò o ma gbɛnɔnɛ maten tá ma De kū n Deo kīnaa, ma Luda kū n Ludao kīnaa.

¹⁸ Akū Mariama Magadaleni gɛɛ à a baaru kpa à ibanɔnɛ à pì: Ma Dikiri è. Akū à yá kū à ònɛɛ bàbañɛ.

*Yesu bo à suna a ibanɔnɛ
(Mat 28:16-20, Maa 16:9-18, Luk 24:36-49)*

¹⁹ Azumanenna birea ɔkɔsi a ibanɔ kakarana kpén, ò gbà tàtáñɛ ò mɔnɛ ká, kū òten vīna kɛ Yuda gbānadenɔnɛ yáì. Akū Yesu sù à zè n tɛ à pìnɛ: Àgɔ kun aafia!

²⁰ Kū à ò ɛ, akū à a ɔnɔ mɔnɛ kū a gbāntɛrɛɛo. Kū ìbaa pìnɔ Dikiri è, n pɔ kè nna manamana.

²¹ Yesu èra à pìnɛ: Àgɔ kun aafia! Lákū ma De ma zĩ nà, lɛn mateni á zĩ ɛ.

²² Kū à ò ɛ, akū à ìa vùrɔmma kū léo à pì: À Luda Nini sí.

²³ Gbɛ kū a n kɛ kū n durunnano, à kèrman gwe. Gbɛ kū ádi n kɛnɛro sɔ, ani kèrmaro.

Yesu kū Tomasio

24 Gɔɔ kũ Yesu sù, Tomasi, a ìba gbɛ̀nɔ̀n kuri awɛ̀plano doke kũ òdi pinɛ Sika kũ kũ̀woro.

25 Akũ a ìba kparano pinɛ: O Dikiri è. Akũ à pì̀nne: Tó mádi koosa gbè e a ɔ̀no gũn ma ɔ̀ne pènlo, akũsɔ̀ mádi ɔ̀ zɔ̀ a gbà̀ntɛ̀renlo, mani síro.

26 A gɔɔ làa a ìbanɔ̀n kũ kpén dɔ, Tomasi kũ kũ̀wo sà. Ò gbà̀ tàtáńlɛ̀ ò m̀nne kà, akũ Yesu sù à zè ń tɛ̀ à pì: Àgɔ̀ kun aafia!

27 Akũ à pì Tomasine: Ñ n ɔ̀ne pé ma ɔ̀ gũn la ñ gwa, ñ n ɔ̀ zɔ̀ ma gbà̀ntɛ̀rɛɛa. Ñsun sika ke doro. Ñ ma náani ke.

28 Tomasi wèa à pì: Ma Dikiri, ma Luda.

29 Yesu pinɛ: Kũ n ma e yáin n ma náani kè. Arubarikadenɔ̀n gbɛ̀ kũ ò ma náani kè ma enaa sarino ũ.

30 Yesu daboyá pãndenɔ̀ kè dasi a ìbanɔ̀ wé wára kũ odi kè takada dí gũnlo.

31 Ama ò adikĩnanɔ̀ kè de à le à Yesu sí Luda Né Arumasihu ũ à wèndi le a náanikenaa gũn yáime.

21

Yesu bo à suna a ìbanɔ̀ne sèbe léa

1 Abire gbera Yesu èra à a zĩda mò a ìbanɔ̀ne dɔ Tiberia sèbe léa. Lán dí bàn à a zĩda m̀ńne.

2 Simɔ̀ Pita kũ lɛlɛ kũ Tomasi kũ òdi pinɛ Sikao kũ Natanaeli kũ à bò Kana, Galili bùsuuo kũ Zebedi nénɔ̀ kũ Yesu ìba gbɛ̀nɔ̀n pla pãndenɔ̀.

3 Simɔ̀ Pita pì̀nne: Maten gé kpò weteme. Akũ ò pinɛ: Ókɔ̀no se óni gé kũnwɔ. Akũ ò gèè ò gè gó'ite gũn, ama odi póke kũ gwãani birearo.

4 Kũ gu ten su dɔ, Yesu zena bara, ama a ìbanɔ̀ dí dɔ kũ àkũmero.

⁵ Akū à lé zùnyĩ à pì: Gbēno, ádi póke le a kùroo? Ò pì: Oi!

⁶ Akū à pìnnε: À birigi zu gó ɔplai áni pó kū. Kū ò zù, ò kpòò kù dasidasi ò fù sεna.

⁷ Akū ìba kū Yesu yeii pìi pì Simo Pitane: Dikirimε. Pita uta danaro. Kū à mà ò pì Dikirimε, akū à a uta sè à dà à kùsi ía.

⁸ Ìba kparano ten birigi gáte pana kū kpòò òten suo kū góo, zaakū ò zã kū baraoro, à de mita basoro takalaro.

⁹ Kū ò bikù bara, ò burodii è katena gwe kū kpòò kpakpana téa.

¹⁰ Yesu pìnnε: À mó kū kpò kū a kù terao kenó.

¹¹ Akū Simo Pita gè gó gūn à birigi gáte à bikùo bara. À pana kū kpò gbèntēno mèn basuppla akuri awε'aakō. Bee kū à dasi le, táaru pì dí kéro.

¹² Yesu pìnnε: À mó à pó ble. A ìba ke dí fō à lé bò à a là dín a ũro, zaakū ò dō kū Dikirimε.

¹³ Yesu gèè à burodii sè à kpàmma. Len à kè le kū kpòò do.

¹⁴ Yesu a zīda mōna a ìbanone gèn aakōden gwe a vuna gan gbera.

Yesu kū Pitao

¹⁵ Kū ò pó blè ò làka, Yesu Simo Pita là à pì: Yuhana né Simo, ní yemai de gbē dínola yá? À wèa à pì: Ee Dikiri, ní dō kū má yenyĩ. Yesu pìnnε: N̄ póble kpá ma sãne bōrono.

¹⁶ A gèn plade Yesu èra à a là do à pì: Yuhana né Simo, ní yemai yá? À wèa à pì: Ee Dikiri, ní dō kū má yenyĩ. Yesu pìnnε: N̄ ma sãno dãmene.

17 À a là a gèn aakõde à pì: Yuhana né Simo, ní yemai yá? Kū Yesu Pita là a gèn aakõde tó à yeai, a pɔ yàka, akū à pìnɛ: Dikiri, ní yā sīnda pínki dō. Ní dō kū má yenyī. Yesu pìnɛ: N̄ póble kpá ma sãna.

18 Yápuran maten onne, kū ní de kefenna ũ, ndi pɔ da n zīda n̄ gé gu kū ní yein, ama tó n zī kù, ñni n ono poro, gbē pānde ni danne à gé kúnwo gu kū ní yeiron.

19 Kū Yesu ò le, Pita ga kū ani Luda tó bon à téa. Abire gbera Yesu pìnɛ: N̄ témai.

Yesu kū ìba kū Yesu yeiio

20 Pita lite à ìba kū Yesu yeii pìi è tényī. Gbē pì mé à nà Dikirii gɔɔ kū òten pó ble, à a là gbē kū ani a kpámmai.

21 Kū Pita a è, à pì Yesunɛ: Dikiri, gbē dí sō bi?

22 Yesu pìnɛ: Tó má ye àgō kú wèndiio ari màgō gé su, a yā n le máa? N̄gō témai dé.

23 Akū yā pìi fàkōa Yesudenɔ té kū ìbaa pì ni garo. Ama Yesu dí onɛ kū ani ganlo. À pì, tó á ye àgō kun ari àgō gé su, a yā a le mámeɛ?

24 Ìbaa pì mé à yā dínɔ sèeda kè. Àkū mé à takada dí kè, akū ó dō kū a sèedakena náani vī.

Mìdenaa

25 Yesu yā pāndenɔ kè dasidasi dɔ. Tó ò kè takada gūn dodo pínki, maten da andunia a zīdane ni fō à takada kū ò kè pìnɔ síro.

Luda yá takada kú Bisá yáo
Portions of the Holy Bible in the Busa language of
Nigeria

copyright © 2005 SIM International

Language: Bisá (Busa)

Translation by: SIM

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-10-10

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 31 Aug 2023

8631d380-7d17-5581-abf9-174814e8ccc3